

ความมหัศจรรย์แห่งอุโบสถศีล

พັນเอก (พิเศษ) สฤษฏี สิทธิเดช

เรียบเรียง

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย

ชมรมชาวพุทธและมูลนิธิกลุ่มอุโบสถศีลเพื่อความมั่นคง
แห่งพระพุทธศาสนา

อุโบสถศีล เป็นพระพุทธรูปบุญดี

โตโต จ ปกขสุสฺสฺวสฺสโปสถ
จาตุทฺทสี ปณฺจทสิณฺจ อญฺญมึ
ปาฏิหาริกปกฺขณฺจ ปสนฺนมานโส
อญฺจนฺกุเปตํ สุตฺมตฺตฺรฺปนฺติ

ชาวพุทธผู้มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ควรจะ
รักษาอุโบสถศีลในวันพระ ขึ้น-แรม ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ
และแรม ๑๕ ค่ำ และตลอด^๒ปาฏิหาริกปัจจัยให้บริสุทธิ์
บริบูรณ์ด้วยดี.

สพฺเพสํ สงฺฆภูตานํ สามคฺคี วุฑฺฒิสาริกา
ความสามัคคีกัน
ของกลุ่มชาวพุทธทั้งปวงย่อมก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง

เชิญอ่านตรงนี้หน่อย

หนังสือ ความมหัศจรรย์แห่งอุโบสถศีล ได้พิมพ์มาแล้วหลายครั้ง การพิมพ์ครั้งนี้เป็นครั้งที่ ๘ รวมหนังสือที่พิมพ์มาแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๕๓,๐๐๐ เล่ม ผู้เรียบเรียงมีความปรารถนาต้องการให้หนังสือนี้เป็นสื่อชักนำชาวพุทธเข้าวัดพัฒนาจิตใจ ด้วยการสมათานรักษากุโบสถศีลในวันพระ อุโบสถศีลดีวิเศษอย่างไร รายละเอียดปรากฏในหนังสือนี้แล้ว

วัดในประเทศไทยมีประมาณ ๓๐,๐๐๐ วัด สมัยก่อนวัดมีความสำคัญมาก เป็นบุญสถาน เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาจิตใจ แต่เดี๋ยวนี้ วัดทั้งหลายกำลังจะร้าง หดความสำคัญ ไร้ค่าสำหรับชาวพุทธ ชาวพุทธทั้งหลายเบื่อวัด ไม่เข้าวัด หันหลังให้วัด ด้วยเห็นว่าวัดไม่มีประโยชน์สำหรับเขา ถ้าจะเปรียบวัดเป็นร้านค้า ชาวพุทธเป็นลูกค้า ร้านค้าคือวัดกำลังจะล้มละลาย เพราะไม่มีคนเข้าวัด วัดเหมือนลมหายใจมนุษย์ ขาดลมหายใจก็ตาย ชาวพุทธไม่มีวัดจะอยู่ได้อย่างไร

ถึงเวลาแล้วหรือยังครับ ที่ปวงพุทธบริษัททั้งหลาย ทั้งพระภิกษุ อุบาสก อุบาสิกา จะได้หันหน้าเข้าหากัน รู้รักสามัคคี ร่วมมือร่วมใจกัน รณรงค์ชักชวนชาวพุทธทั้งหลาย ให้เข้าวัดพัฒนาจิตใจด้วยการสมათานรักษา

อุโบสถศีลในวันพระ เมื่อทำได้เช่นนี้ วัดทั้งหลายที่กำลัง
ชบเซา จะได้ฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกครั้ง วัดจะเป็นวัดที่มีคุณค่า
มีความสำคัญสำหรับชาวพุทธ โบราณเขาถือว่า หมู่บ้าน
ใดปล่อยให้วัดประจำหมู่บ้านเป็นวัดร้าง หมู่บ้านนั้นเป็น
หมู่บ้านอัมปลงค

หนังสือนี้ ผู้ใดประสงค์จะพิมพ์จำหน่ายหรือพิมพ์
แจกจ่ายอนุญาตให้พิมพ์ได้ ไม่สงวนลิขสิทธิ์ วัดในหมู่บ้าน
ของท่านเป็นวัดพัฒนา ประเภทใด ได้กรุณาแจ้งให้ทราบ
ด้วย (ดูรายละเอียดวัดพัฒนาหน้า ๖๗)

มูลนิธิกลุ่มอุโบสถศีล ได้จัดทำเข็มเครื่องหมายอุโบสถ
ศีล เพื่อสนองตอบตามคำเรียกร้องของสมาชิกแล้ว เข็มละ
๓๐ บาท ผู้ใดต้องการติดต่อได้ที่ ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธ-
ศาสนา

ด้วยความปรารถนาดี

พันเอก (พิเศษ) สฤษดิ์ สิทธิเดช

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

วัดบวรนิเวศวิหาร บางลำพู พระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐ โทร. ๒๔๑-๒๑๓๔

สารบัญ

เชิญอ่านตรงนี้ก่อน	ก
ผลมหัตถจริยแห่งอุโบสถศีล	๑
อุโบสถศีลคืออะไร	๓
ความหมายของอุโบสถศีล	๔
ความยิ่งใหญ่แห่งอุโบสถศีล	๕
อุโบสถศีลกับพระอรหันต์	๖
อุโบสถศีลเลิศกว่าสมบัติพระเจ้าจักรพรรดิ	๗
อุโบสถศีลกับท้าวสักกะจอมเทพ	๙
อุโบสถศีลกับเทวดาชั้นจาตุมหาราช	๙
อุโบสถศีลกับพระโพธิสัตว์	๑๑
อุโบสถศีลกับภุมรินทร์นาคราช	๑๒
อุโบสถศีลกับพระมหากษัตริย์โพธิสัตว์	๑๒
อุโบสถศีลกับพระเจ้าเนมิราชโพธิสัตว์	๑๕
อุโบสถศีลกับพระเจ้าสาธินราชโพธิสัตว์	๑๗
อุโบสถศีลสมัยพุทธกาล	๑๘
อุโบสถศีลกับอนาถปิณฑิกมหาเศรษฐี	๑๘
อุโบสถศีลถึงหนึ่ง	๑๙
อุโบสถศีลกับนางวิสาขามหาอุบาสิกา	๒๒
อุโบสถศีลกับพระอริยบุคคลทั้งหลาย	๒๓
อุโบสถศีลกับประเทศศรีลังกา(ในอดีต)	๒๕
อุโบสถศีลกับประเทศศรีลังกา(ปัจจุบัน)	๒๘
อุโบสถศีลกับพระมหากษัตริย์ไทย	๒๙

ได้คำตอบแล้ว	๓๒
อุโบสถศีลกับเยาวชน	๓๔
อุโบสถศีลสุดอาภัพ	๓๘
รอไม่ได้อีกแล้ว	๓๙
พระสงฆ์ควรจะมีบทบาทกับการรักษาอุโบสถศีล	๔๐
อุโบสถศีลนอกตำรา	๔๒
อุโบสถศีล ๓ ประการ	๔๔
บุพกิจของอุโบสถศีล	๔๗
ที่บูชาพระ (พุทธรูป)	๔๗
พิสูจน์ความเป็นชาวพุทธ	๔๘
การไหว้พระสวดมนต์(แบบย่อ)	๕๐
วิธีสมาทานอุโบสถศีลด้วยตนเอง	๕๕
สมาธิภาวนาเบื้องต้น	๕๙
เชิงอรรถ	๖๒
วัดพัฒนา	๖๗

ในวันพระ	ควรรักษา	อุโบสถ
ตถาคต	ตรัสว่า	เลิศนักหนา
มีผลา	อานิสงส์	สุดคณนา
ทั้งชาติหน้า	ชาตินี้	สุขิเอย

เชิญอ่านตรงนี้ก่อน

ความมหัศจรรย์แห่งอุโบสถศีลนี้ ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นจากพระไตรปิฎก ซึ่งเป็นต้นตำรับของพระพุทธศาสนา เป็นศีลระดับสูงของชาวพุทธผู้เป็นฆราวาส เป็นศีลที่มีความสำคัญยิ่งเป็นสมบัติอันล้ำค่าของชาวพุทธ ผู้เขียนมีความมุ่งหมายเพื่อให้ชาวพุทธผู้มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาจะารู้และเข้าใจอุโบสถศีลที่ถูกต้อง เพื่อจะได้ได้นำไปประพฤติปฏิบัติอันจะเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนและแก่พระพุทธศาสนาทั้งภพนี้และภพหน้า

ปัจจุบัน พระพุทธศาสนากำลังตกอยู่ในภาวะวิกฤต มีภัยอันตรายรอบด้าน ทั้งภัยภายในและภัยภายนอก ชาวพุทธพากันหันหลังให้วัด วัดกำลังเสื่อมโทรม ถ้าหากพระสงฆ์ทั่วประเทศจะได้โฆษณาประชาสัมพันธ์ ให้ชาวพุทธได้ทราบผลอันยิ่งใหญ่แห่งอุโบสถศีล และชักชวนพุทธศาสนิกชน ให้เข้าวัดพัฒนาจิตใจด้วยการรักษาอุโบสถศีลในวันพระ เจ้าอาวาสทุกวัด มีขีดความสามารถกระทำได้ ชาวพุทธทุกคนไม่ว่าจะยากดีมีจนอย่างไร ก็อาจจะรักษาอุโบสถศีลในวันพระได้ทั่วกัน อันจะเป็นส่วนหนึ่งในการปกป้องพระพุทธศาสนาให้มั่นคงและเจริญรุ่งเรือง ประเทศชาติและสังคมจะอยู่ร่มเย็นเป็นสุข

อุโบสถศีลเป็นพุทธบัญญัติ มีมาในพระไตรปิฎก อุโบสถศีลกำลังจะถูกลืม ชาวพุทธไม่เห็นคุณค่าของอุโบสถศีล ชาวพุทธกำลังหันหลังให้อุโบสถศีล ถ้าชาวพุทธไม่ยกย่องเชิดชูอุโบสถศีล คนอื่นใครเล่าเขาจะมายกย่องเชิดชู เพื่อยกย่องเชิดชูอุโบสถศีลให้คงอยู่คู่พระพุทธศาสนาสืบไปชั่วกาลนาน ขอเชิญ ชาวพุทธทั้งหลายได้มาสมათานรักษาอุโบสถศีลในวันพระกันเถิด อุโบสถศีลมีผลยิ่งใหญ่ อุโบสถศีลมีอานิสงส์มหาศาล อุโบสถศีลมีความโชติช่วงชัชวาล อุโบสถศีลมีผลแผ่ไพศาล ผู้รักษาอุโบสถศีลจะได้สัมผัสความเป็นพระอรหันต์ ผลของอุโบสถศีลยิ่งใหญ่กว่าสมบัติพระเจ้าจักรพรรดิ งานการรักษาอุโบสถศีลคืองานของพระอริยะ

ขอเชิญสมัครเป็นสมาชิกชมรมกลุ่มอุโบสถศีลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ประโยชน์ที่จะได้รับสำหรับสมาชิก คือเป็นการพัฒนาจิตใจของตนให้สูงขึ้นเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม เป็นการรวมพลังกันในการทำความดีเพื่อปกป้องพระพุทธศาสนา ผู้เป็นสมาชิกมีสิทธิ์ติดเครื่องหมายของชมรมได้

ด้วยความปรารถนาดี

พันเอก (พิเศษ) สฤษฏี สิทธิเดช
ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย
โทร. ๒๘๑-๒๑๓๕

ผลมหัตถจริยแห่งอุโบสถศีล

๓ อุโบสถธิกายิกษุณี

นางภิกษุณีชื่อ อุโบสถธิกายิกษุณี (ผู้รักษาอุโบสถศีลอย่างเดียว) นางได้เล่าประวัติการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏของนางไว้ว่า.....นับถอยหลังจากนี้ไป ๔๑ กัป^๕ ได้มีพระพุทธเจ้าทรงอุบัติ (เกิด) ขึ้นในโลกมาแล้ว ๗ พระองค์ คือ พระวิปัสสิสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสิขีสัมมาสัมพุทธเจ้า พระเวสภูสัมมาสัมพุทธเจ้า พระกกุสันโธสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโกนาคมนสัมมาสัมพุทธเจ้า พระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระโคตมสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในพระศาสนาของพระวิปัสสิสัมมาสัมพุทธเจ้า ดิฉันได้เกิดเป็นนางกุมภภาสี (หญิงคนใช้) ดิฉันได้เห็นพระบรมกษัตริย์ทรงพระนามว่า พันธุมะ ซึ่งเป็นพระพุทธบิดาผู้ครองนครพันธุมดี ในวันพระท้าวเธอพร้อมด้วยเสนามาตย์ข้าราชการบริพาร จะทรงละราชกิจมาสมาทานรักษากุโบสถศีล^๖ ด้วยความร่าเริง ดิฉันคิดในใจว่า... อุโบสถศีลนี้ น่าจะต้องเป็นของดีพิเศษแน่นอน ถ้าไม่เช่นนั้น คงจะไม่มีใครสนใจรักษา ตัวเราเกิดเป็นหญิงคนใช้ เป็นคนยากไร้ เห็นภัยในทุกทีอยู่^๗ จะต้องทำใจให้ร่าเริงสมาทานรักษากุโบสถศีล

ดิฉันได้สมาทานรักษากุโบสถศีลในพระศาสนาของพระ
วิปัสสีสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะการรักษากุโบสถศีลของดิฉัน
จึงได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานอยู่อันสวยงาม มี
นางเทพอัปสร (นางฟ้า) แสนนางเป็นบริวาร ดิฉันงามเกิน
นางเทพอัปสรอื่น ๆ ทั้งปวง ดิฉันได้เป็นอัครมเหสีของท้าว
สักกรินทร์เทวราช ๖๔ พระองค์ ได้เป็นอัครมเหสีของพระเจ้า
จักรพรรดิ ๖๓ พระองค์ ดิฉันเป็นผู้มีผิวพรรณงดงามปานดัง
ทองคำ ได้ท่องเที่ยวเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพทั้งหลาย ไม่
ว่าจะไปเกิดในชาติใดภพใด ดิฉันเป็นผู้ประเสริฐในที่
ทุกสถานทุกชาติทุกภพ...นี่เป็นผลแห่งการรักษากุโบสถศีล
ของดิฉัน ดิฉันได้พาหนะช้าง พาหนะม้า และยานรถ ได้ทุก
สิ่งทุกอย่างมากมาย ได้ภักษาทำด้วยทองคำ แก้วผลึก แก้ว
ปทุมราช ได้ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าเปลือกไม้ และผ้าที่มีราคาสูง
ได้ข้าวได้น้ำได้ของเคี้ยว ได้ที่อยู่อาศัย ได้เรือนยอด ปราสาท
และมณฑป ได้ถ้วนทุกสิ่ง ได้เครื่องหอมชนิดดี ได้ดอกไม้
จุมสำหรับบูชาได้ ดิฉันได้ทุกประการ... นี่เป็นผลแห่งการ
รักษากุโบสถศีลที่ดิฉันได้รักษาแล้ว

มาในชาตินี้ ดิฉันอายุได้ ๗ ขวบ บวชได้ไม่นานจะถึงครึ่ง
เดือน ดิฉันก็ได้บรรลุนิกรรมเป็นพระอรหันต์ หมดสิ้นอาสวะ^{๑๒}
กิเลสตัณหา บัดนี้ การเวียนว่ายตายเกิดในภพใหม่ชาติ
ใหม่ของดิฉันไม่มีอีกแล้ว ในกัปที่ ๕๑ แต่กัปนี้ ดิฉันได้
สมาทานรักษากุโบสถศีล ด้วยผลแห่งกุโบสถศีล ตลอดระยะ

เวลา ๕๑ กัป ดินันไมเคยไปเกิดในทุคติภูมิเลย (ทุคติ
นาภิชานามิ อุโปสถสุสัทธัม ผล)

อุโปสถศีลคืออะไร ?

อุโปสถศีล เป็นศีลชั้นสูงของฆราวาส คำว่า “อุโปสถ”
นี้ มีความหมาย ๖ ประการ คือ.-

๑. เป็นชื่อการประชุมสวดปาฏิโมกข์ของพระสงฆ์ ในวัน
พระขึ้น-แรม ๑๕ ค่ำ และแรม ๑๔ ค่ำ เรียกว่า อุโปสถกรรม

๒. เป็นชื่อการประพฤติวัตรบางอย่างของลัทธินอกพระ
พุทธศาสนา เช่น ปฏิญญาตนอดข้าวันหนึ่งบ้าง หรือ
ปฏิญญาตนบริโภคน้ำผึ้งบ้าง เรียกว่า อุโปสถ

๓. เป็นชื่อของช้างตระกูลหนึ่ง มีสีกายเป็นสีทอง
เรียกว่าช้างตระกูลอุโปสถ

๔. เป็นชื่อของโบสถ์ เรียกว่า พระอุโบสถ

๕. เป็นชื่อของวันสำคัญในพระพุทธศาสนา (วันพระ)
เรียกว่า วันอุโบสถ

๖. เป็นชื่อของการรักษาศีล ๘ ในวันพระขึ้น-แรม ๘ ค่ำ
๑๕ ค่ำ และแรม ๑๔ ค่ำ (กรณีเดือนขาด) เรียกว่า อุโปสถศีล

อุโปสถศีลมีวันพระเป็นแดนเกิด ศีล ๘ ที่สมาทานรักษา
ในวันพระ เรียกว่า อุโปสถศีล ศีล ๘ ที่รักษาในวันอื่นนอก
จากวันพระไม่เรียกว่า อุโปสถศีล เรียกว่า ศีล ๘ ธรรมดา

ความหมายของอุโบสถศีล

อุโบสถศีล มีบทวิเคราะห์ศัพท์ว่า.....อุปาสิตพุโพติ
อุโปสโก แปลว่า สภาธรรมอันบุคคลทั้งหลายผู้ต้องการด้วย
บุญ พึงเข้าไปอาศัยอยู่ (รักษา) ชื่อว่า อุโบสถศีล

อุปกิเลส อุเสติ ทหติ อุปตาเปติ วาติ อุโปสโก^{๓๕} ความว่า
การกระทำที่กำจัดอุปกิเลส ๑๖ เผาอุปกิเลส ๑๖ ทำให้อุปกิเลส
๑๖ เตือดร้อน หมายความว่า ทำอุปกิเลส ๑๖ ให้หมดสิ้นไป
ชื่อว่า อุโบสถศีล

จากบทวิเคราะห์นี้ ชี้ให้เห็นว่า อุโบสถศีลนั้น เป็น
มหากุศลยิ่งใหญ่ และนอกจากนี้ ยังสามารถกำจัดอุปกิเลส ๑๖
ซึ่งเป็นกิเลสกองใหญ่ได้อีกด้วย

ความแตกต่างระหว่างอุโบสถศีล กับ ศีล ๘

อุโบสถศีล กับศีล ๘ ยังมีบางคนเข้าใจคลาดเคลื่อนอยู่ เช่น
เข้าใจว่าอุโบสถศีลกับศีล ๘ เป็นอย่างเดียวกันแตกต่างกันแต่
เพียงชื่อเท่านั้น หรือเข้าใจว่าผู้รักษาอุโบสถศีลจะต้องนอนค้ำ
คินที่วัดนอนบ้านไม่ได้ บางคนเข้าใจว่ารักษาอุโบสถ ก็คือคนดูแล
รักษาโบสถ์ ทำความสะอาดโบสถ์ ความจริงที่ถูกต้องนั้น
เป็นอย่างไร ขอชี้ให้เห็นความแตกต่างกัน ดังนี้.-

๑. อุโบสถศีล กับ ศีล ๘ มีข้อห้าม ๘ ข้อเหมือนกัน
๒. คำอาราธนา (ขอศีล) แตกต่างกัน ไม่เหมือนกัน
๓. อุโบสถศีล มีวันพระเป็นแดนเกิดสมาทานรักษาได้เฉพาะวันพระเท่านั้น ส่วนศีล ๘ สมาทานรักษาได้ทุกวัน
๔. อุโบสถศีลมีอายุ ๒๔ ชั่วโมง (วันหนึ่งคืนหนึ่ง) ส่วนศีล ๘ ไม่มีกำหนดอายุในการรักษา
๕. อุโบสถศีล เป็นศีลสำหรับชาวบ้านผู้ครองเรือน หรือเป็นศีลของชาวบ้านผู้บริโภคมกาม (กามโกติ) ส่วนศีล ๘ เป็นศีลสำหรับชาวบ้านผู้ไม่ครองเรือน เช่น นางชี

ความยิ่งใหญ่แห่งอุโบสถศีล

ความจริง ผลของอุโบสถศีล ตามที่เอกุโปสติกภิกษุณีได้รับนั้น ก็เป็นความยิ่งใหญ่มหัศจรรย์มากอยู่แล้ว นั้นเป็นเพียงคำบอกเล่าของพระสาวก รูปหนึ่งเท่านั้น.....อยากจะทำให้ศึกษาผลแห่งอุโบสถศีลจากพระโอษฐ์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นเจ้าของศาสนา พระองค์ได้ทรงเล่าความยิ่งใหญ่แห่งอุโบสถศีลไว้ในพระไตรปิฎกในที่หลายแห่งว่า.....ดูก่อนิกขุทั้งหลาย อุโบสถศีลประกอบด้วยองค์ ๘ ที่บุคคลสมาทานรักษาแล้ว ย่อมมีผลยิ่งใหญ่ (มหปฺผลโ) มีอานิสงส์มหาศาล (มหานิสฺสโ) มีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งนัก (มหาชฺชติโก) มีผลแผ่ไพศาลมาก

(มหาวิปัสโย).....พระองค์ได้ทรงเน้นความยิ่งใหญ่แห่ง
อุโบสถศีลไว้ (ยิ่งใหญ่จริง ๆ).....มหัศจรรย์.....มหานิสัย.....
มหาชาติโก.....มหาวิปัสโย พระองค์ได้ทรงขยายให้เห็นความ
ยิ่งใหญ่ ดังนี้

อุโบสถศีลกับพระอรหันต์

พระอรหันต์เป็นพระอริยบุคคลระดับสูงสุดในพระพุทธศาสนา จุดสุดยอดในการนับถือพระพุทธศาสนาก็เพื่อให้ได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ เมื่อได้บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์แล้ว ก็เป็นอันเสร็จกิจในพระพุทธศาสนา สิ้นอาสวะสิ้นกิเลส ตัณหาเป็นผู้บริสุทธิ์ผุดผ่องไม่ต้องทนทุกข์ทรมาน ไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีก เสวยนิพพานสุขอันเป็นสุขนิรันดร์....พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสถึงความยิ่งใหญ่แห่งอุโบสถศีลไว้ว่า....พระอริยสาวกผู้เป็นพระอรหันต์ทั้งหลาย ย่อมประพฤตินั่งอยู่ในอุโบสถ ๘ ประการตลอดชีวิต

อุโบสถ ๘ ประการนี้ เป็นคุณสมบัติของพระอรหันต์เกิดขึ้นแก่พระอรหันต์ทั้งหลายโดยมรรค เป็นอุโบสถศีลที่บริสุทธิ์ตลอดชีวิตของท่าน.... พระพุทธเจ้าได้ตรัสว่า ชาวบ้านผู้สมาทานรักษาอุโบสถศีล เชื่อว่าได้ดำเนินตามอย่างพระอรหันต์ (อรหตฺ อนุกโรมิ) ชั่วโมงหนึ่งกึ่งหนึ่ง (อุโบสถศีลมีอายุวันหนึ่งกึ่งหนึ่ง)

อุโบสถศีลเลิศกว่าสมบัติพระเจ้าจักรพรรดิ

บรรดาคนร่ำรวยที่สุดในโลก แม้จะได้ชื่อว่าเป็นมหาเศรษฐีของโลกก็ตาม จะมีทรัพย์สินเงินทองมากมายมหาศาลสักเพียงใด ความร่ำรวยของมหาเศรษฐีเหล่านั้น เมื่อเปรียบเทียบกับสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิ ย่อมเป็นของเล็กน้อย สมบัติของเศรษฐีในโลกรวมหมดทั้งโลกย่อมไม่เทียบเท่าสมบัติพระเจ้าจักรพรรดิ สมบัติพระเจ้าจักรพรรดิเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลของอุโบสถศีล ย่อมเปรียบเทียบกันไม่ได้เลย สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสว่า....^{๑๒} สมบัติพระเจ้าจักรพรรดิย่อมไม่ถึงเสียที่ ๑๖ แห่งผลของอุโบสถศีล (อัญจกะตะมันนากะตัสสะ อุโปสถัสสะ เอตัง กะถัง นาคณะติ โสฬสิง) เพราะสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิเป็นของเล็กน้อยเปรียบเทียบกันไม่ได้เลย เพราะเหตุว่า สมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิเป็นสมบัติมนุษย์ ความสุขก็เป็นความสุขของมนุษย์ เป็นสมบัติหายาบ ๆ เป็นความสุขหายาบ ๆ แต่ผลของอุโบสถศีล เป็นเหตุให้ได้สมบัติทิพย์ ความสุขก็เป็นทิพย์ด้วย ช่วงระยะเวลาในการเสวยสมบัติมนุษย์และสมบัติทิพย์ก็ไม่เท่ากัน การเสวยสมบัติมนุษย์ใช้เวลาอย่างมากไม่เกิน ๑๐๐ ปี แต่การเสวยสมบัติทิพย์นั้นเป็นเวลาเนิ่นนานเหลือเกิน มนุษย์ชายหญิงทั้งหลายผู้สมาทานรักษากุโบสถศีล ย่อมได้ชื่อว่าทำความดีอันมีความสุขเป็นกำไร ไม่มีใครติเตียนได้ เมื่อสิ้นชีพ

ไปแล้วย่อมเข้าถึงสวรรค์ ๖ ชั้น ชั้นใดชั้นหนึ่ง (อภฺรฺงฺกุเปตํ
อุปฺปสฺสุโปสถํ ปุณฺณานิ กตฺวาน สุขุทฺรฺยานิ อนินฺหิตา
สกุคฺมุเปนฺติ จานฺนฺติ)

ถ้าได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา จะได้เสวย
ทิพยสมบัติตลอดอายุขัยของสวรรค์ชั้นนั้นเป็นเวลา ๕ ล้านปี
มนุษย์

ถ้าได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ จะได้เสวยทิพย-
สมบัติตลอดอายุขัยของสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นเวลา ๓๖ ล้าน
ปีมนุษย์

ถ้าได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นยามา จะได้เสวยทิพยสมบัติ
ตลอดอายุขัยของสวรรค์ชั้นยามาเป็นเวลา ๑๔๔ ล้านปีมนุษย์

ถ้าได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดุสิต จะได้เสวยทิพยสมบัติ
ตลอดอายุขัยของสวรรค์ชั้นดุสิตเป็นเวลา ๕๗๖ ล้านปีมนุษย์

ถ้าได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นนิมมานรดี จะได้เสวยทิพย-
สมบัติ ตลอดอายุขัยของสวรรค์ชั้นนิมมานรดี เป็นเวลา
๒๓๐๔ ล้านปีมนุษย์

ถ้าได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นปรนิมมิตสวดี จะได้เสวย
ทิพยสมบัติ ตลอดอายุขัยของสวรรค์ชั้นปรนิมมิตสวดี เป็น
เวลา ๕๒๑๖ ล้านปีมนุษย์

อุโบสถศีลกับท้าวสักกะจอมเทพ^{๑๙}

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสเล่าเรื่องอุโบสถศีลกับท้าวสักกะจอมเทพ ให้ภิกษุทั้งหลายฟังว่า...ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ท้าวสักกะจอมเทพ ได้สมาทานรักษากุโบสถศีลในวันพระเป็นประจำ นอกจากนี้ ยังได้ชักชวนเทวดาชั้นดาวดึงส์ให้รักษากุโบสถศีลเช่นเดียวกันด้วย

จากเรื่องนี้ ทำให้เราได้ข้อคิดว่า ท้าวสักกะจอมเทพ เป็นประมุขของเทวดาชั้นดาวดึงส์ นอกจากนี้ ท้าวสักกะจอมเทพ ได้บรรลุนิพพานเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบัน เป็นผู้ที่ประตุนรกปิดแล้ว คือไม่ต้องไปเกิดในนรกอีกต่อไป ถึงอย่างนั้น ท้าวสักกะจอมเทพก็ยังได้ให้ความสำคัญแก่อุโบสถศีลอย่างสูง คือเมื่อวันพระเวียนมาถึงพระองค์ไม่เคยลืมที่จะรักษากุโบสถศีล ไม่ใช่จะรักษาเฉพาะพระองค์เท่านั้น ยังได้ชักชวนเทพบุตรเทพธิดาทั้งหลายให้รักษากุโบสถศีลเช่นเดียวกับพระองค์ด้วย

อุโบสถศีลกับเทวดาชั้นจาตุมหาราช^{๒๐}

สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงเล่าเรื่องอุโบสถศีลกับเทวดาชั้นจาตุมหาราชให้ภิกษุทั้งหลายฟังว่า...ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เทวดาชั้นจาตุมหาราช ได้แบ่งมอบหน้าที่กันเพื่อตรวจดูการประพฤติธรรมของมนุษย์ทั้งหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะ

ตรวจดูว่า ในวันพระได้มีหมู่มนุษย์รักษาอุโบสถศีลมากน้อยเพียงใด โดยแบ่งมอบหน้าที่กัน ดังนี้

- วันพระขึ้น-แรม ๘ ค่ำ เป็นหน้าที่ของบริวารท้าวจาตุมหาราช เป็นผู้ตรวจดู
- วันพระแรม ๑๔ ค่ำ เป็นหน้าที่ของโอรสท้าวจาตุมหาราช เป็นผู้ตรวจดู
- วันพระขึ้น-แรม ๑๕ ค่ำ เป็นหน้าที่ของท้าวจาตุมหาราช เป็นผู้ตรวจดู

เมื่อทราบว่าได้มีหมู่มนุษย์พากันรักษาอุโบสถศีลมากน้อยเพียงใด ก็จะนำข่าวไปแจ้งให้เทวดาชั้นดาวดึงส์ทราบต่อไป ถ้าปรากฏว่า มนุษย์ทั้งหลายที่ทำความดีรักษาอุโบสถศีล มีเป็นจำนวนน้อย พวกเทวดาชั้นดาวดึงส์ทั้งหลาย ก็จะพากันเสียใจว่า ต่อไปนี้มนุษย์ทั้งหลายที่จะมาเกิดเป็นเทวดาเช่นเดียวกับเรา ก็จะมีจำนวนลดน้อยลง (ทิพพา วต โภ กายา ปริหาณสุสนธิ) มนุษย์ทั้งหลายที่ไม่รักษาอุโบสถศีลเมื่อตายไป ก็จะพากันไปเกิดในอบายภูมิมีจำนวนมากขึ้น (ปริปุเรสุสนธิ อสุรกายา) ถ้าปรากฏว่า ในมนุษยโลกมีคนทำความดีรักษาอุโบสถศีลกันมาก พวกเทวดาชั้นดาวดึงส์ทั้งหลาย ก็จะพากันดีใจว่า ต่อไปนี้ มนุษย์ทั้งหลายก็จะมาเกิดเป็นเทวดาเพิ่มจำนวนมากขึ้น (ทิพพา วต โภ กายา ปริปุเรสุสนธิ) ส่วนมนุษย์ที่จะไปเกิดในอบายภูมิก็จะมีจำนวนลดน้อยลง (ปริหาณสุสนธิ อสุรกายา)

ข้อที่น่าคิด...การทำความดีความชั่วของมนุษย์นั้นเทวดา
ท่านสนใจ ความดีกับความถูกต้องเป็นของคู่กัน ความดีที่ไม่ถูก
ต่อนั้นไม่มี แสร้งประพฤติดนเป็นคนดี แต่ลวงละเมิดพระพุท
ธบัญญัติ ผิดกฎหมายบ้านเมือง จะเป็นความดีได้อย่างไร ความ
ดีที่ไม่ถูกต้องเทวดาย่อมไม่ยกย่องสรรเสริญ ความดีที่ถูกต้อง
นั้น หมายถึงถูกต้องตรงตามพระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น

อุโบสถศีลกับพระโพธิสัตว์

พระโพธิสัตว์ ได้แก่ท่านผู้จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าต่อ
ไปในอนาคต ตามพุทธพยากรณ์ พระพุทธเจ้าของเรา ในชาติ
ที่เกิดเป็นสุเมธดาบส ได้รับพยากรณ์จากพระพุทธเจ้าทรง
พระนามว่า ที่บังกร.... ว่าสุเมธดาบสผู้นี้ ต่อไปในอนาคตกาล
จะได้ตรัสเป็นพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่าโคดม นับตั้งแต่
สุเมธดาบสได้รับพุทธพยากรณ์แล้ว เมื่อเวียนว่ายตายเกิดใน
ภพชาติต่าง ๆ ย่อมได้ชื่อว่าพระโพธิสัตว์ พระพุทธเจ้าของเรา
ได้เกิดเป็นพระโพธิสัตว์นับด้วยชาติไม่ถ้วน ได้สร้างสมบำเพ็ญ
บารมีมาเป็นเวลานานแสนนานถึงสี่อสงไขยแสนกัป พระองค์
จะต้องบำเพ็ญบารมี คือสร้างสมคุณงามความดีอย่างเอาจริง
เอาจัง แม้ชีวิตร่างกายก็เสียสละได้ เพื่อให้บารมีนั้นรวมกันเป็น
พลังส่งให้ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอนาคตกาล
ความดีอย่างหนึ่ง ซึ่งพระโพธิสัตว์ได้ถือปฏิบัติเป็นประจำ คือ

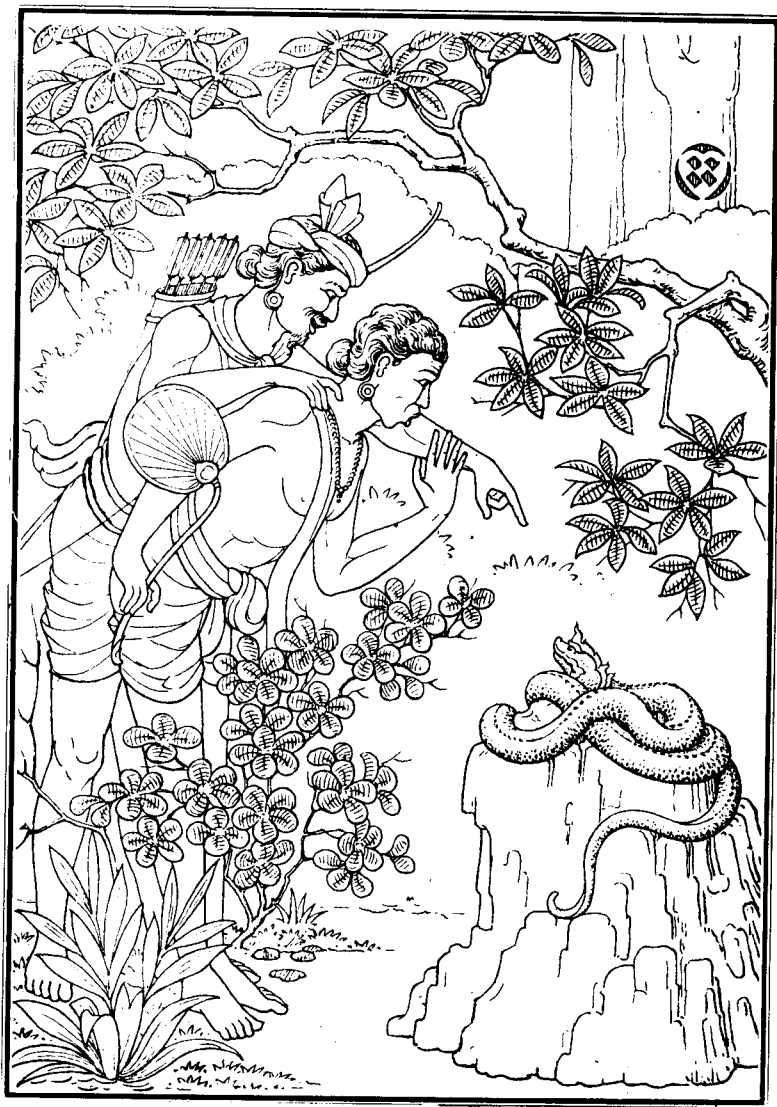
การรักษาอุโบสถศีลในวันพระ เพื่อยืนยันความจริงในเรื่องนี้
จะขอยกมาให้เห็นเป็นตัวอย่าง

อุโบสถศีลกับภุริทัตนาคราช^{๒๒}

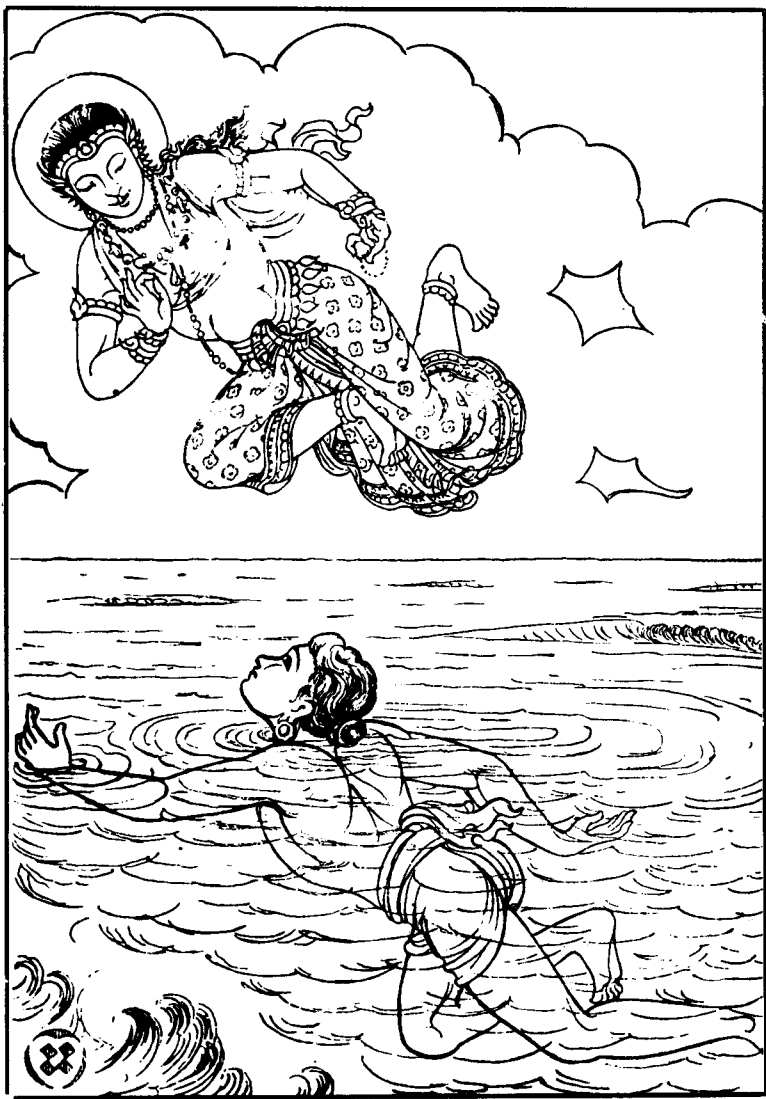
พระพุทธเจ้าของเรา พระองค์ได้เกิดเป็นพญานาคชื่อ
ภุริทัต ในวันพระจะออกจากนาคพิภพไปยังโลกมนุษย์ ขด
ขนด (เข้าสมาธิ) บนจอมปลวก ใกล้ที่ต้นไทรใหญ่ริมฝั่ง
แม่น้ำยมุนา อริยฐานอุโบสถอันประกอบด้วยองค์ ๔ ว่า ผู้
ใดปรารถนา หนั่ง เอ็น กระดุก หรือเถิด ผู้นั้นจงนำไปเกิด
แล้วนอนกระทำอุโบสถกรรม....พระพุทธเจ้าของเรา ได้เกิด
เป็นพญานาคหลายครั้ง เช่น เกิดเป็นพญาจัมเปยยกนาคราช
พญาสังฆาลนาคราช ทุกชาติที่เกิดเป็นพญานาคจะรักษา
อุโบสถศีลเป็นประจำ ภุริทัตนาคราชได้กล่าวว่า “เราปรารถนา
วิมานของเทวดาทั้งหลาย เราจึงรักษาอุโบสถศีล”

อุโบสถศีลกับพระมหาชนกโพธิสัตว์^{๒๓}

พระพุทธเจ้าได้เสวยพระชาติเป็นพระมหาชนกโพธิสัตว์
ได้ไปทำการค้าขายทางทะเล เรือแตกเพราะโดนพายุ พระ
มหาสัตว์ต้องแหวกว่ายอยู่ท่ามกลางมหาสมุทรนานถึง ๗ วัน
จนร่างกายเหน็ดเหนื่อยได้รับความอ่อนเพลียและหิวโหยเป็น
หนักหนา ถึงกระนั้นก็หาได้ลดละความเพียรไม่ ไม่ย่อมนย่อไม่

กิริทัศน์นาคราช
อริษฐานอุโบสถศีลบนจอมปลวก

พระมหาชนก

อริชฐานอุโบสถศีลขณะแหวกว่ายอยู่กลางมหาสมุทร

ทอดยอ ไม่สละความหวัง มีพลังจิตที่แข็งแกร่ง ขณะที่กำลัง
ลอยคอแหวกว่ายอยู่ท่ามกลางมหาสมุทรนั้น พระองค์ทรง
สังเกตเห็นว่า วันนี้เป็นวันอุโบสถ (วันพระ) จึงบ้วนพระโอษฐ์
ด้วยน้ำเค็ม แล้วอธิษฐานรักษาอุโบสถศีล แล้วก็พากเพียร
แหวกว่ายอยู่ในมหาสมุทร ในที่สุดก็ขึ้นฝั่งได้ ฯลฯ

อุโบสถศีลกับพระเจ้าเนมิราชโพธิสัตว์^{๒๔}

พระพุทธเจ้าได้เสวยพระชาติเป็นพระเจ้าเนมิราช แห่ง
กรุงมิลิตามหานคร พระองค์ทรงยินดีในการบำเพ็ญทาน ศีล
ภาวนา เป็นต้น โปรดให้สร้างโรงทานขึ้น ทรงบริจาคทาน
วันละ ๕๐,๐๐๐ และทรงรักษาอุโบสถศีลเป็นนิจ ได้ทรงสั่ง
สอนประชาชนให้ยินดีในการให้ทานรักษาอุโบสถศีลทั่วพระ
ราชอาณาจักร ประชาชนที่ตายไป ได้ไปเกิดเป็นเทพบุตรเทพ
ธิดาอยู่ในสวรรค์เป็นจำนวนมาก อยู่มาวันหนึ่ง ท้าวสักกะ
จอมเทพ ได้ตรัสเล่าเรื่องพระเจ้าเนมิราชให้เทวดาทั้งหลายฟัง
เทวดาทั้งหลายมีความปรารถนาใคร่อยากจะได้พบเห็นพระเจ้า
เนมิราช ด้วยว่าท้าวเธอได้มีพระคุณแก่พวกตนมาก่อน ท้าว
สักกะจอมเทพจึงได้ตรัสสั่งให้มาตลีเทพสารถี นำเวษยันต์
ราชรถลงมารับพระเจ้าเนมิราช และได้สั่งให้มาตลีพาพระเจ้า
เนมิราชไปทอดพระเนตรนรกภูมิเสียก่อน พระองค์ได้ทอดพระ
เนตรนรกภูมิ ๑๔ ขุม เสร็จจากนั้น จึงนำไปสู่ดาวดึงส์สวรรค์
 ฯลฯ เพราะผลของอุโบสถศีล พระเจ้าเนมิราชได้ไปทอดพระ
เนตรนรกภูมิและสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ขณะที่ยังเป็นมนุษย์อยู่

มาตลีเทพสารธินำเวชยันต์ราชรถลงมา
รับพระเจ้าเนมิราช นำสู่ดาวดึงส์สวรรค์

อุโบสถศีลกับพระเจ้าสาธินราชโพธิสัตว์

พระเจ้าสาธินราช เป็นอีกพระองค์หนึ่งที่ได้ไปทัศนจักรสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ทั้ง ๆ ที่ยังเป็นมนุษย์ มีเรื่องเล่าว่า พระเจ้าสาธินราชโพธิสัตว์ พระองค์ทรงมีพระราชศรัทธามาก ได้ทรงบริจาคพระราชทรัพย์วันละ ๖๐๐,๐๐๐ กหาปณะทุกวัน และรักษาอุโบสถศีลในวันพระมิได้ขาด ได้ทรงชักชวนประชาชนทั้งหลายให้สร้างกุศลรักษาอุโบสถศีลโดยเสด็จพระราชกุศลประชาชนเหล่านั้นได้สิ้นชีพดับขันธไปก่อนพระองค์ ได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นจำนวนมาก เมื่อไปสู่เทวสภาเทวดาทั้งหลายจึงพากันกล่าวสรรเสริญคุณงามความดีของพระเจ้าสาธินราชเนื่อง ๆ เทพดาทั้งหลายอื่นได้ยินดั่งนั้น มีความปรารถนาอยากจะได้พบเห็นพระเจ้าสาธินราช สมเด็จพระอมรินทร ท้าวสักกะจอมเทพ จึงมีเทวบัญชาให้มาตลีเทพบุตร เอาเวชยันต์ราชรถลงมารับพระเจ้าสาธินราชขึ้นไปสู่เทวโลกดาวดึงส์ เพื่อให้เทพบุตรเทพธิดาพร้อมด้วยสมเด็จพระอมรินทรได้ทัศนาศา เมื่อได้พบเห็นพระเจ้าสาธินราชแล้ว ต่างก็มีความโสมนัสยินดี ออกมาต้อนรับพระเจ้าสาธินราชเข้าไปสู่เทวสภาศาลา ท้าวสักกะจอมเทพได้ทรงมอบทิพย์สมบัติพร้อมกับนางฟ้าให้พระเจ้าสาธินราชครึ่งหนึ่ง ฯลฯ นี่เป็นผลแห่งอุโบสถศีล

อุโบสถศีลสมัยพุทธกาล

อุโบสถศีลได้มีความสำคัญมาทุกยุคทุกสมัย แม้ในสมัยที่พระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่พุทธบริษัทในสมัยนั้นก็ให้ความสำคัญแก่อุโบสถศีลสูงมาก จะขอยกตัวอย่างบุคคลสำคัญในสมัยพุทธกาล ได้ให้ความสำคัญแก่อุโบสถศีลอย่างไรบ้าง

อุโบสถศีลกับอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี^{๒๕}

อนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี ท่านเป็นเศรษฐีใจบุญ เป็นชาวเมืองสาวัตถี วันหนึ่ง ได้เดินทางไปค้าขาย ณ เมืองราชคฤห์ และพักอยู่ที่บ้านพีริยาในกรุงราชคฤห์ ได้ทราบข่าวจากพีริยาว่า บัดนี้สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อุบัติขึ้นแล้วในโลก ท่านอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐีได้ทราบข่าวนี้ด้วยความดีใจและตื่นเต้นมาก อยากจะเดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้าในทันทีที่ได้ทราบข่าว แต่ก็ไม่สามารถจะไปได้ เพราะเป็นเวลาค่ำมืดแล้ว ประตูเมืองได้ปิดแล้ว เป็นอันว่าคืนนั้นตลอดทั้งคืน ท่านอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐีมีจิตใจกระสับกระส่ายกระวนกระวาย นอนไม่หลับเลย ผุดลุกผุดนั่งอยากจะให้สว่างเร็ว ๆ เพื่อจะได้รีบไปเฝ้าพระพุทธเจ้า พอรุ่งเช้าประตูเมืองเปิด ท่านมหาเศรษฐีรีบเดินทางไป สัตวัน-
ทันที เพื่อเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พอไปถึงก็ได้เฝ้าพระพุทธเจ้าสมใจ ได้ฟังพระธรรมเทศนา และได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบัน

ท่านอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี ได้มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างยิ่ง บริจาคทรัพย์สร้างวัดพระเชตวัน

เป็นเงิน ๕๔ โปธิ (๕๔๐ ล้าน) ท่านมหาเศรษฐีนี้แม้จะได้ทำบุญบริจาคทรัพย์มากมายเช่นนั้น แต่ก็ไม่เคยอึดด้วยการทำบุญกุศล ท่านมหาเศรษฐีจะไปวัดทุกวัน ๆ ละ ๓ เวลา คือ เวลาเช้าจัดเตรียมภัตตาหารไปถวายพระสงฆ์ เวลาบ่ายจัดน้ำปานะไปถวายพระสงฆ์ เวลาเย็นถือดอกไม้ธูปเทียนของหอม เครื่องลูบไล้และผ้าเป็นต้น ไปสู่วัดพระเชตุวันเพื่อฟังพระธรรมเทศนา

ในวันพระทุกวันพระ ขึ้น-แรม ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ และแรม ๑๔ ค่ำ ท่านมหาเศรษฐีจะไปวัดเพื่อสมาทานรักษาศูโบสถศีล นอกจากนี้ ท่านมหาเศรษฐียังได้ชักนำบริวารของท่านทั้งหญิงชายและเด็ก ๆ จำนวนหลายร้อยคน ให้สมาทานรักษาศูโบสถศีลด้วย

อุโบสถศีลกึ่งหนึ่ง

ครั้งหนึ่ง ลูกจ้างมาใหม่ ได้มารับจ้างทำงานในบ้านของท่านอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี ต่อมาในวันอุโบสถ(วันพระ)วันหนึ่ง ท่านอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐีกลับมาจากวัดพระเชตุวันแล้ว ได้ถามคนในบ้านว่า...วันนี้เป็นวันพระ มีใครได้บอกลูกจ้างที่มาใหม่ให้ทราบหรือไม่... วันนี้เป็นวันพระทุกคนเขารักษาอุโบสถศีลกัน

“ไม่มีใครบอกเจ้านาย” หญิงแม่ครัวตอบ

ลูกจ้างผู้มาใหม่ ได้ตื่นแต่เข้าไปทำงานในป่าตลอดทั้งวัน พอตกเย็นก็เลิกงานกลับบ้าน เขาเห็นบ้านเงียบผิดปกติ ในวันอื่น ๆ มีเสียงแข็งแซ่โกลาหลด้วยคนเป็นจำนวนมาก แต่วันนี้

มีเหตุอะไรเกิดขึ้นหนอ? บ้านจึงเจียบอย่างนี้ เจียบเหมือนบ้านร้าง แม่ครัวเตรียมอาหารเย็นไว้ให้เราเพียงคนเดียว จึงถามว่า... คนภายในบ้านนี้พวกเขาไปไหนกันหมด ทำไมจึงเจียบอย่างนี้ เขาบริโภคอาหารกันหมดแล้วหรือ?

แม่ครัว...ฉันขอโทษ ที่ไม่ได้บอกเรื่องนี้ให้ทราบ ทุกคนในบ้านนี้ไม่มีใครเขาบริโภคอาหารเย็น เพราะว่าวันนี้เป็นวันพระ ทุกคนในบ้านรักษาศุภศีลกันหมด แม้เด็ก ๆ ที่ดูดนมหานมหาเศรษฐีก็ให้บ้วนปาก ให้ใส่ของมีรสหวานลงในปากของเด็กแทน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้รักษาศุภศีล ไม่มีว่สุ่ม ไม่พูดคุยกัน เก็บตัวเจียบในห้องของตน ๆ แต่ละคนได้ประพฤติธรรมด้วยการสวดมนต์ สาธยายอาการ ๓๒ เจริญสมาธิภาวนา

ลูกจ้างคิดว่า...อุโบสถศีลนี้ คงจะวิเศษเลิศลอยจริง ๆ ไม่เช่นนั้น ท่านมหาเศรษฐีและบริวารของท่านคงไม่รักษาศุภศีลกันหมดทั้งบ้านอย่างนี้....ทุกคนภายในบ้านเป็นคนมีศีล เราคนเดียวเท่านั้นในบ้านเป็นคนไม่มีศีล มีความประสงค์อยากจะรักษาศุภศีลเหมือนคนอื่นบ้าง จึงเรียนถามเรื่องนี้กับท่านมหาเศรษฐี

ท่านอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี ได้ตอบว่า...ถ้าหากเจ้าไม่บริโภคอาหารเย็น บ้วนปากในบัดนี้แล้วอธิษฐานใจรักษาศุภศีล เจ้าก็จักได้ชื่อว่า....มีอุโบสถกรรมกึ่งหนึ่ง

ลูกจ้างผู้มาใหม่ ได้ปฏิบัติตามที่ท่านมหาเศรษฐีแนะนำ เป็นผู้มียุโบสถศีลกึ่งหนึ่ง คือเขาได้เริ่มรักษาศุภศีลเวลา

สมาทานรักษาศูโอบสศีลด้วยตนเอง แล้วจึงแต่งตัวไปวัดรับ
อุโบสศีลจากพระสงฆ์อีกครั้งหนึ่งเวลา ๑๐.๐๐ น. ปฏิบัติ
เช่นนี้ย่อมได้ชื่อว่า เป็นผู้รักษาศูโอบสศีลเต็ม ๑๐๐% (๒๔
ชั่วโมง) ตลอดเวลา ๒๔ ชั่วโมงแห่งวันพระนั้น จะต้องปล่อย
เวลาให้ล่วงเลยไปด้วยการปฏิบัติธรรม ฟังพระธรรมเทศนา
สนทนาธรรม นั่งสมาธิ เดินจงกรม เจริญพระกรรมฐาน
ปฏิบัติได้เช่นนี้ อุโบสศีลของเขาย่อมจะมีผลยิ่งใหญ่ มีอานิสงส์
มหาศาล มีความโชติช่วงชัชวาล มีผลแผ่ไพศาล สมบัติ
พระเจ้าจักรพรรดิก็สู้ไม่ได้ ดังที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัส
ยกย่องไว้อย่างแน่นอน

อุโบสศีลกับนางวิสาขามหาอุบาสิกา^{๒๖}

นางวิสาขามหาอุบาสิกา เป็นบุคคลสำคัญที่สุดในพระ-
พุทธศาสนา นางได้ฟังพระธรรมจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบัน ตั้งแต่อายุได้ ๗
ขวบ นางวิสาขามหาอุบาสิกาได้มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา
อย่างมั่นคง ได้บริจาคเงิน ๒๗ โกฏิ (๒๗๐ ล้าน) สร้างวัด
บุพพารามขึ้นไว้ในพระพุทธศาสนา ทั้ง ๆ ที่นางได้ทำบุญกุศล
ไว้มากมายมหาศาลเช่นนั้น แต่นางก็ไม่เคยอ้อมไม่เคยพ้อในการ
ทำบุญกุศล ทุกวันพระนางจะไปวัดสมาทานรักษาศูโอบสศีล
เสมอ

ครั้งหนึ่ง พระพุทธเจ้าเสด็จประทับอยู่ ณ วัดบุพพาราม
ใกล้กรุงสาวัตถี ในวันพระวันหนึ่งพระองค์ได้ทอดพระเนตรเห็น

๑๘.๐๐ น. วันของอุโบสถศีลได้ล่วงเลยมาแล้ว ๑๒ ชั่วโมง ยังเหลือเวลาอีก ๑๒ ชั่วโมง พอตกกลางดึก เขารู้สึกหิวโหยมาก เพราะทำงานมาตลอดทั้งวัน ข้าวปลาไม่ได้ตักถึงห้องเลย รู้สึกกระวนกระวาย ลมได้กำเริบขึ้นในร่างกายของเขา ท่านมหาเศรษฐีทราบเรื่อง จึงสั่งให้เอาของมีรสหวานไปให้เขากิน แต่เขากลับศีลของเขาจะขาดจะเศร้าหมอง ไม่ยอมบริโภคอะไรทั้งสิ้น ความจริง ผู้รักษาอุโบสถศีลอาจจะดื่มกินน้ำผึ้งน้ำตาล น้ำอ้อยน้ำปานะแก้หิวได้ แต่ชายลูกจ้างเข้าใจผิดคิดว่ารักษาศีลจะต้องไม่ดื่มกินอะไรทั้งนั้น เมื่อแม่ครัวเอาน้ำผึ้งน้ำตาลมาให้กินจึงปฏิเสธไม่ยอมกินทั้งสิ้น ในที่สุดเขาก็ถึงแก่กรรม เพราะอานิสงส์ของการรักษาอุโบสถศีลกึ่งหนึ่ง เขาได้ไปเกิดเป็นรุกขเทวดา

ข้อคิดเกี่ยวกับชายลูกจ้างรักษาอุโบสถศีลกึ่งหนึ่ง รักษาอุโบสถเพียง ๕๐% ไม่ไปตกนรก ได้ไปเกิดเป็นรุกขเทวดา ถ้าเขาได้รักษาอุโบสถศีลเต็ม ๑๐๐% คงจะได้ไปเกิดในสวรรค์ชั้นสูงกว่านี้...ชาวพุทธที่รักษาอุโบสถศีลทุกวันนี้ ส่วนมากรักษาอุโบสถศีลไม่ถึง ๑๐๐% รักษาเพียง ๗๕% เท่านั้น เพราะเขากว่าจะได้สมათานรักษาอุโบสถศีลเวลาก็ได้ล่วงเลยไปถึง ๑๐.๐๐ น.แล้ว....ได้มีท่านผู้รู้แนะนำว่า ถ้าประสงค์จะรักษาอุโบสถศีลให้เต็ม ๑๐๐% จะต้องเริ่มสมათานรักษาดังแต่เวลา ๐๖.๐๐ น. ของวันพระ วิธีปฏิบัติ....ในวันพระให้ตื่นแต่เช้ามีดทำธุรกิจที่จำเป็นจะต้องทำให้เสร็จเรียบร้อยก่อน ๐๖.๐๐ น. พอได้เวลา ๐๖.๐๐ น. ให้ไปที่ห้องพระในบ้านอธิษฐานใจ

นางวิสาขามหาอุบาสิกาเดินผ่านไป จึงได้ตรัสถามว่า...ดูก่อน
วิสาขาไปไหนมาแต่ยังวันอยู่

นางวิสาขามหาอุบาสิกา ได้กราบทูลว่า...วันนี้ เป็นวัน
พระ หม่อมฉันมาวัดเพื่อสมทานรักษากุโบสถศีล พระพุทธ-
เจ้าค่ะ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสยกย่องความดีพิเศษของ
อุโบสถศีลกับนางวิสาขามหาอุบาสิกาเป็นอเนกประการ เช่น
ตรัสว่า อุโบสถศีลมีผลยิ่งใหญ่ อุโบสถศีลมีอานิสงส์มหาศาล
อุโบสถศีลมีผลทำให้มีความเจริญรุ่งเรือง อุโบสถศีลมีผลแผ่
ไพศาลยิ่ง ผลของอุโบสถศีลสมบัติพระเจ้าจักรพรรดิก็นำไม่ได้

อุโบสถศีลกับพระอริยบุคคลทั้งหลาย

ในสมัยพุทธกาล บุคคลที่ให้ความสำคัญแก่อุโบสถศีล
ไม่ใช่เป็นบุคคลธรรมดาสามัญ ส่วนมากล้วนเป็นพระอริยบุคคล
ทั้งนั้น....เช่น มหากาลอุบาสก ^{๒๗} ผู้เป็นพระโสดาบัน เป็นชาว
เมืองสาวัตถี ในวันพระจะไปวัดรักษากุโบสถศีล อยู่ที่วัดพึง
ธรรมตลอดคืนยังรุ่ง.....ฉัตตปาณิอุบาสก ^{๒๘} เป็นชาวเมืองสาวัตถี
เช่นกัน เป็นผู้รอบรู้ในพระธรรมคำสั่งสอน เป็นพระอริยบุคคล
ชั้นอนาคามี ตามปกติ พระอริยบุคคลชั้นอนาคามี ย่อมมีอุโบสถ
ศีลเป็นประจำตลอดชีวิต(อุโบสถศีลเกิดขึ้นโดยมรรค) ไม่
จำเป็นจะต้องรักษากุโบสถศีลในวันพระก็ได้ แต่ตามประวัติได้
บอกว่า เมื่อวันพระเวียนมาถึง ฉัตตปาณิอุบาสก จะอาบน้ำแต่ง
ตัวแต่เช้าตรู่ เพื่อไปเฝ้าพระพุทธเจ้าและสมทานรักษากุโบสถศีล

แสดงให้เห็นว่า อุโบสถศีลมีความสำคัญยิ่งใหญ่จริง ๆ แม้แต่พระอริยบุคคลชั้นอนาคามียังให้ความสนใจสมาทานรักษามีได้ขาด

ข้อสังเกต....อนาถบิณฑิกมหาเศรษฐีที่ดี นางวิสาขามหาอุบาสิกาที่ดี มหากาลอุบาสกาที่ดี นัตตปาณิอุบาสกาที่ดี ล้วนเป็นพระอริยบุคคลทั้งนั้น พระอริยบุคคลไม่ว่าชั้นใด ประคุนรกปิดไม่ต้องไปเกิดในอบายภูมิอีกต่อไป ทั้ง ๆ ที่ประคุนรกปิด แต่พระอริยบุคคลทั้งหลาย ก็กระหายใคร่จะรักษาอุโบสถศีลอยู่เสมอ มองเห็นอุโบสถศีลเป็นดวงแก้ววิเศษ มีอยู่ในพระพุทธศาสนาเท่านั้น สมควรที่ชาวพุทธทั้งหลาย อย่าให้เสียที่ที่เกิดเป็นชาวพุทธ เมื่อวันพระเวียนมาถึงควรจะได้รักษาอุโบสถศีล เหมือนได้แก้ววิเศษมาไว้เป็นกรรมสิทธิ์..... ได้มีชาวพุทธบางคนเมื่อวันพระเวียนมาถึงก็อธิษฐานอุโบสถศีลด้วยตนเองที่บ้าน ไม่ยอมไปวัด คือไม่ไปรับอุโบสถศีลจากพระสงฆ์ที่วัด รับเองจากพระพุทธรูปที่บ้านหรือรับจากพระสงฆ์ทางวิทยุหรือโทรทัศน์ การปฏิบัติเช่นนี้น่าจะไม่ใช่การถูกต้องนัก อุโบสถศีลมีความสำคัญยิ่งใหญ่ แต่สมาทานอุโบสถศีลแบบว่าเองเออเองที่บ้าน รู้สึกว่าจะเป็นการดูเบาและง่าย (มักง่าย)เกินไป คนสำคัญขนาดอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐีที่ดี วิสาขามหาอุบาสิกาที่ดี ยังไปรับอุโบสถศีลจากพระสงฆ์ที่วัด วัดเป็นบุญสถาน ถ้าทุกคนจะสมาทานด้วยตนที่บ้านไม่จำเป็นจะต้องไปที่วัดก็ได้ วัดก็หมดความจำเป็น เมื่อไม่มีคนไปวัดวัดก็ร้าง กาลอวสานของพระพุทธศาสนาก็มาถึง

อุโบสถศีลกับประเทศศรีลังกา(ในอดีต)

ประเทศศรีลังกาในอดีต พุทธศตวรรษที่ ๓ (พ.ศ. ๓๐๐) พระพุทธศาสนาได้ไปเจริญรุ่งเรืองมากกว่าประเทศใด ๆ ผู้นำพระพุทธศาสนาไปเผยแผ่ในประเทศศรีลังกายุคนั้น ก็คือพระมหินทเถระและพระนางสังฆมิตตาเถรี ผู้เป็นพระราชโอรสและพระราชธิดาของพระเจ้าอโศกมหาราช ในยุคของพระเจ้าอโศกมหาราช เป็นยุคที่พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด พระเจ้าอโศกมหาราชทรงเป็นองค์พุทธมามกะ ทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างยิ่ง ทรงรับพระพุทธศาสนาไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในวันพระ พระเจ้าอโศกมหาราช ได้ทรงถือว่าเป็นวันบำเพ็ญมหากุศล เป็นวันพัฒนาจิตใจที่มีความสำคัญมาก ในวันพระ พระองค์ทรงประกาศห้ามประชาชนฆ่าสัตว์ ตอนสัตว์ ห้ามตีสัตว์ ห้ามทำการประมงให้ทุกคนเข้าวัดรักษาศีลฟังธรรม

ยุคที่พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองในประเทศศรีลังกา มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขปกครองประเทศ พระองค์ทรงพระราชศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนายิ่งนัก ทรงให้ความสำคัญอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา ทรงชักชวนประชาชนพลเมืองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรม วันพระเป็นวันหยุดราชการ ศีลาจาริกชื่อพุลละในสมัยต้น ๆ ได้กล่าวว่า งานทุกชนิดจะต้องหยุดในวันอุโบสถ(วันพระ) ปรากฏว่า พระมหากษัตริย์แห่งประเทศศรีลังกาหลายพระองค์ ได้ทรงสมათานรักษาศีล

อุโบสถศีลในวันพระ และได้ทรงชักชวนให้ประชาชนของ
พระองค์ปฏิบัติตามด้วย ดังเช่น.-

พระเจ้าศรัทธาธิส (พ.ศ. ๔๖๖-๔๘๔) พระองค์ได้
เสด็จมาประทับอยู่ที่ราชเลณะ ที่เจดีย์บรรพต ทรงรักษาอุโบสถ-
ศีลและทรงปฏิบัติธรรม ทรงเจริญสมาธิภาวนาอยู่ในถ้ำตลอด
วันอุโบสถ

พระเจ้าวสกะ (พ.ศ. ๖๗๐-๗๑๔) พวกลิขิตจารย์ ได้
ทำนายว่า พระองค์จะมีพระชนมายุอยู่ในราชสมบัติได้เพียง
๑๒ ปีเท่านั้น เรื่องนี้พระองค์ได้ทรงเก็บไว้เป็นความลับอย่าง
เข้มงวด ได้เสด็จไปถามพระสงฆ์ว่ามีวิธีใดบ้างที่จะต่ออายุให้
ยืนยาวต่อไปได้ พระสงฆ์ได้ถวายพระพรว่าเมื่อชุ่มหยาบพิตร
แล้วได้อธิบายถึงวิธีที่จะต่ออายุให้ยืนยาวว่า พระองค์จะต้อง
ปฏิบัติคือ จะต้องถวายเครื่องกรองน้ำ(ธรรมกรก)แก่พระสงฆ์
สร้างกุฏิวิหาร พยาบาลภิกษุอาพาธ ซ่อมแซมถาวรวัตถุที่ปรัก
หักพัง รักษาศีล ๕ เป็นประจำ และเมื่อถึงวันพระจะต้อง
สมาทานรักษากุโบสถศีล ถ้ากระทำได้ดังนี้ จะต่อพระชนมายุ
ของพระองค์ให้ยืนยาวต่อไปได้ พระเจ้าวสกะได้ทรงปฏิบัติ
ตามที่พระสงฆ์แนะนำทุกประการ และทรงทำได้อีกกว่านั้น
เสียอีก ปรากฏว่า ในเวลาต่อมา พระเจ้าวสกะทรงครองราช-
สมบัติอยู่นานถึง ๔๔ ปี

พระเจ้าอุปติสที่ ๑ (พุทธศตวรรษที่ ๑๐) เป็นพระราช-
โอรสของพระเจ้าพุทธทาส พระองค์ทรงเป็นผู้มั่นคงศรัทธา
เลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาก ทรงสมาทานรักษากุโบสถศีล

ในวันพระเป็นประจำเดือนละ ๔ ครั้ง ได้ทรงมีพระราชศรัทธา
ต่อพระสงฆ์อย่างลึกซึ้ง คือพระองค์ทรงเสวยอาหารจากโรง
ทานมหาปาลี ซึ่งเป็นของพระสงฆ์ตลอดพระชนม์ชีพ เป็น
อาหารที่เหลือจากพระสงฆ์นั้นแล้ว พระองค์จะต้องปฏิบัติ
พระสงฆ์ก่อนแล้วจึงจะเสวยพระกระยาหารภายหลัง

พระเจ้าทาสีปติสที่ ๒ (พ.ศ. ๑๑๕๓-๑๒๐๑) พระองค์
มีพระราชศรัทธาในการสมทานรักษาอุโบสถศีลและทรงสดับ
พระธรรมเทศนา

พระเจ้าอัครโพธิที่ ๕ (พ.ศ. ๑๒๕๔-๑๒๖๐) พระองค์
ทรงเป็นนักประชาธิปไตย ยิ่งกว่าพระมหากษัตริย์ศรีลังกา
อื่น ๆ คือพระองค์ได้ทรงสมทานรักษาอุโบสถศีลพร้อมกับ
พสกนิกรทั้งหมดของพระองค์

พระเจ้าอัครโพธิที่ ๘ (พ.ศ. ๑๓๔๔-๑๓๔๕) ในวันขึ้น
แรม ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ และแรม ๑๔ ค่ำ พระองค์ได้ทรงห้าม
นำปลา เนื้อ และสุรา เข้าไปในเมืองและให้ทุกคนสมทาน
รักษาอุโบสถศีลและประกอบศาสนกิจต่าง ๆ ในวันอุโบสถ-
และเป็นวันหยุดราชการด้วย

จากจดหมายเหตุของพระภิกษุฟาเหียน ทำให้เราได้
ทราบว่า ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๐ นั้น วันขึ้น-แรม ๘ ค่ำ
๑๕ ค่ำ และแรม ๑๔ ค่ำ เป็นวันหยุดราชการ พระภิกษุ
ฟาเหียนได้เขียนไว้ว่า ได้มีศาลาอยู่ที่มณฑลใหญ่ ๔ สาย

อุโบสถศีลกับประเทศศรีลังกา(ปัจจุบัน)^{๓๐}

ศีล ๕ ซึ่งเป็นนิจศีลนั้น ชาวศรีลังกาได้สมาทานรักษากันเป็นประจำเช่นเดียวกับชาวพุทธไทย แต่อุโบสถศีลนั้น ในวันพระเราจะได้เห็นเด็กชาวพุทธศรีลังกา จำนวนมากพากันสมาทานรักษาอุโบสถศีลร่วมกับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสรรเสริญยิ่งนัก คือในวันพระขึ้น-แรม ๘ ค่ำ ๑๕ และแรม ๑๕ ค่ำ อุบาสกอุบาสิกาผู้ใหญ่อายุทั้งหลายจะพากันไปรักษาอุโบสถศีลที่วัด และจะมีเด็กเล็ก ๆ อายุระหว่าง ๑๐-๑๑ ขวบ ไปรักษาอุโบสถศีลกับผู้ใหญ่นัก ทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะนุ่งขาวห่มขาว พากันไปวัดที่อยู่ใกล้บ้านของตน มือถือดอกไม้รูปเทียนไปด้วย เมื่อบูชาพระพุทธรูปปฏิมาเสร็จแล้ว พวกเขาจะพากันสมาทานรักษาอุโบสถศีลในตอนเช้า และหลังจากรับอุโบสถศีลจากพระสงฆ์แล้ว พวกเขาจะพากันไปพักอยู่ตามบริเวณวัด บางทีก็มาอยู่บนธรรมศาลา บางพวกก็ไปพักอยู่ตามบริเวณเจดีย์ บางพวกก็ไปอยู่ตามโคนต้นไม้ที่มีร่มเงา บางพวกก็อ่านหนังสือธรรม บางพวกก็อ่านหนังสืออภิธรรม บางพวกก็อ่านหนังสือสติปัฏฐานสูตร บางครั้งพวกเขานั่งรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ และจะมีคนหนึ่งอ่านหนังสือธรรมให้ฟัง หรือบางครั้งพวกเขาจะรวมกลุ่มกันถกเถียงธรรมกันและกัน(ธรรมสากัจจา) จะมีบางคนนั่งในที่เงียบสงัดและเจริญวิปัสสนา และบางพวกก็นั่งนับลูกประคำอยู่คนเดียวในที่เงียบสงัด

ในวันพระทั้งวัน พวกเขาจะอยู่ประจำในวัด และมีบางคนนำเอาอาหารไปรับประทานครึ่งเวลา ๒ หุ่มีพระสงฆ์ไปแสดงธรรมเทศนาโปรดทายกทายิกา เหล่านั้น สิ่งที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ จะมีนักเรียนชาย หญิงหนุ่มสาวพากันไปสมาทานรักษาศูโบสถศีล และประพฤติปฏิบัติธรรมเช่นคนอื่น ๆ ทุกอย่าง

ความรู้สึกที่ว่า การเข้าวัดจะทำให้เป็นคนศรีหรือล้ำสมัยนั้น จะไม่มีเลยในประเทศศรีลังกา ผลดีที่เยาวชนเหล่านั้นจะได้รับอีกอย่างหนึ่งก็คือความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเวลาสอบไล่ นักเรียนอาจจะรู้สึกเบาใจ เมื่อถึงเวลาสอบวิชาพระพุทธศาสนา

ในตอนเช้าวันรุ่งขึ้น ผู้ที่สมาทานรักษาศูโบสถศีลทั้งหมด จะพากันทำพิธีปวารณาศีลนั้น คือสมาทานรักษาศีล ๕ และบอกคืนอุโบสถศีลนั่นเอง เมื่อสมาทานรักษาศีล ๕ จากพระสงฆ์เสร็จแล้ว พวกเขาจะพากันกลับบ้านเรือนของตน และประกอบอาชีพตามปกติสืบไป

อุโบสถศีลกับพระมหากษัตริย์ไทย

ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานีเป็นต้นมา จนถึงยุคปัจจุบัน พระมหากษัตริย์ไทยทุกยุคทุกสมัยพระองค์ทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนายิ่งนัก บางพระองค์ได้เสด็จออกผนวชเพื่อทรงศึกษาและปฏิบัติธรรม

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงอุโบสถศีลในวันพระ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก่อนเสวยราชสมบัติพระองค์ได้ทรงผนวชเป็นพระภิกษุอยู่นานถึง ๒๗ พรรษา ขณะที่ทรงผนวชอยู่พระองค์ได้ทรงศึกษาค้นคว้าหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ทรงมีความรอบรู้แตกฉานในพระธรรมวินัยอย่างลึกซึ้ง ทรงเชี่ยวชาญในภาษาบาลีซึ่งเป็นภาษาจาริกพระไตรปิฎกอย่างยิ่ง พระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทสวดมนต์บททำวัตรเช้าเย็น เป็นภาษาบาลีไว้เป็นจำนวนมาก นับได้ว่าพระองค์ทรงเป็นมหาปราชญ์ในพระพุทธศาสนาที่ยิ่งใหญ่พระองค์หนึ่ง เกี่ยวกับการสมათนรักษาอุโบสถศีลในวันพระพระองค์ได้ทรงเห็นความสำคัญของอุโบสถศีล ได้ทรงพระราชนิพนธ์คำประกาศอุโบสถและคำอาราธนาธรรมเป็นภาษาบาลีสำหรับใช้ในการสมათนรักษาอุโบสถศีล ซึ่งวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศก็ได้ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติสืบมาจนถึงปัจจุบัน

หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิสกุล ได้ตรัสเล่าประทานพุทธสมาคมไว้ว่า....เนื่องแต่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เคยประพาศิตสมณกิจในเวลาทรงพระผนวชอยู่ในตำแหน่งสมภารเจ้าวัด ทุกวันพระซึ่งเป็นวันอุโบสถ มีเสด็จลงโบสถ์และประทานพระธรรมเทศนาเป็นกิจวัตรเสมอมา ครั้นถึงเวลาทรงรับเชิญขึ้นปกครองบ้านเมืองตามขมรวาสวิสัยแล้ว ทรงรู้สึกขาดกิจวัตรที่พระองค์ทรงเคยประพาศิตมาแล้วจนเคยชินเป็นพระราชอัธยาศัย จึงโปรดเกล้าให้เจ้านายและข้าราชการฝ่ายในมาประชุมสวดมนต์แล้วฟังพระธรรมเทศนาทุกวันพระ ที่หน้าพระพุทธรูปมณฑีรสถานในสวนศิवालย์ พระบาทสมเด็จพระ-

จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงนำสวดมนต์ แล้วเสด็จขึ้นประทับบน
พระเก้าอี้ ประธานศีลและพระธรรมเทศนา ๑ ถิ่นที่ทุกวันพระ
ในวันพระ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระ
ภูษา(ผ้าถุง)สีเสดแดงย้อมด้วยฝาง เพื่อให้ต้องตามพระวินัย
และทรงฉลองพระองค์(เสื้อ)อย่างครุย เย็บด้วยผ้าขาวเนื้อนุ่ม
ทรงสะพัก(ผ้าห่มเฉียงบ่า)พระกรข้างขวาของฉลองพระองค์
ขึ้นบนพระพาหาซ้าย เจ้านายทุกพระองค์ที่เสด็จในวันพระ
ต้องทรงภูษาย้อมฝางตามเสด็จด้วย แต่บางพระองค์ที่ไม่ทรง
ภูษาย้อมฝางก็ทรงภูษาสีเสดซึ่งคล้ายสีย้อมฝางแทน จึงเป็น
ราชประเพณีสืบมาอย่างหนึ่งแต่รัชกาลที่ ๔

คุณย่าของข้าพเจ้า(เจ้าจอมมารดาชุ่ม) ท่านถวายสังฆ-
ทานแล้วรับอุโบสถศีล และฟังพระธรรมเทศนาที่บ้านทุกวัน
พระ และตามธรรมดาท่านก็ใส่บาตรทุกวัน

ได้คำตอบแล้ว

ได้มีคำถาม ๓ ข้อ ซึ่งเป็นปัญหาค้างใจผู้เขียนมาเป็น
เวลานานแล้ว ยังหาคำตอบที่ถูกใจไม่ได้คำถามที่ว่านั่นคือ.-

๑. จะประพฤติปฏิบัติธรรมข้อใด จึงจะได้ชื่อว่าปฏิบัติ
ธรรมสมควรแก่ธรรม

๒. จะประพฤติปฏิบัติธรรมข้อใด จึงจะได้ชื่อว่าบูชา
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยธรรมปฏิบัติ

๓. ในฐานะที่เกิดเป็นชาวพุทธพบพระพุทธศาสนา
จะปฏิบัติธรรมข้อใด จึงจะได้ชื่อว่าไม่เสียที่ที่เกิดเป็นชาวพุทธ

ปัญหา ๓ ข้อนี้ จะว่าง่ายก็ง่ายจะว่ายากก็ยาก ถ้าจะตอบแบบไม่คำนึงถึงหลักฐานที่ไปที่มาอาจจะตอบได้ง่าย เพราะว่าหลักฐานในพระพุทธศาสนามีมากมายถึง ๘๔๐๐๐ ข้อ เช่นตอบว่าให้ปฏิบัติธรรมข้อใดข้อหนึ่งก็ถือว่าเป็นการถูกต้องทั้งนั้น การตอบแบบนี้ เป็นคำตอบส่งเดชกำปั้นทุบดิน ใคร ๆ ก็ตอบได้คนโง่ที่สุดในโลกก็ตอบได้

บัดนี้ ผู้เขียนได้คำตอบที่น่าพอใจแล้ว คำตอบนั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ พระองค์ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในคำประกาศโบสถ์

ข้อ ๑ ตอบว่า...จะต้องปฏิบัติธรรมด้วยการรักษาอุโบสถศีลในวันพระ จึงจะได้ชื่อว่าปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม (ธมฺมานุธมฺมปฏิบัติยา)

ข้อ ๒ ตอบว่า...จะต้องปฏิบัติธรรมด้วยการรักษาอุโบสถศีลในวันพระ จึงจะได้ชื่อว่าบูชาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยธรรมปฏิบัติ (ตสฺส ภควโต ปุชนตุถาย)

ข้อ ๓ ตอบว่า...จะต้องปฏิบัติธรรมด้วยการรักษาอุโบสถศีลในวันพระ จึงจะได้ชื่อว่าไม่เสียทีที่เกิดเป็นชาวพุทธพบพระพุทธศาสนา (อิทิสฺ หิ อุโปสถกาลํ สมฺปตฺตานํ อมหกํ ชีวิตํ มา นิรตฺถกํ โหตุ)

ทำไมไม่คำตอบ จึงตอบว่า...จะต้องรักษาอุโบสถศีลเหมือนกันทุกข้อ... ผู้อ่านซึ่งได้อ่านเรื่องอานุภาพและความมหัศจรรย์ของอุโบสถศีลนี้แล้ว คงจะซึ่งแก้ไขดี ผู้ที่ตอบก็ไม่ใช่เป็นบุคคลธรรมดา ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ ทรงเป็น

มหาปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ในพระพุทธศาสนา พระองค์ทรงรอบรู้
ในพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง จึงเป็นคำตอบที่น่าจะรับฟัง
ได้...ขอท่านทั้งหลายอย่าได้ลังเลสงสัยเลย ชีวิตเราเป็นของ
มีค่า การเกิดเป็นมนุษย์เกิดได้แสนยากนักหนา ให้รีบรักษา
อุโบสถศีลก่อนที่จะตายจากโลกนี้เกิด ชีวิตเป็นของสั้นพร้อม
ที่จะตายวันตายพรุ่งตลอดเวลา จะได้มีเสียใจในภายหลัง

อุโบสถศีลกับเยาวชน

ผู้ใหญ่กำลังเป็นห่วงเยาวชนของชาติ เด็กในวันนี้คือ
ผู้ใหญ่ในวันหน้า เด็กเลวในวันนี้คือผู้ใหญ่เลวในวันหน้า เด็ยวันนี้
ผู้ใหญ่ได้แต่บ่นกันว่าเยาวชนมีความประพฤติเสียหายเหลวแหลก
แต่ผู้ใหญ่ได้ลงมือแล้วหรือยังที่จะพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี หรือ
มีมาตรการใดบ้างสำหรับใช้พัฒนาเด็ก ผู้เขียนก็ยังมองไม่
เห็น.....

๓๓

ท่านอนาถปิณฑิกมหาเศรษฐี ท่านใช้อุโบสถศีลแก้
ความเกเรของลูกชายได้สำเร็จ เรื่องมีอยู่ว่า ท่านอนาถปิณฑิก
มหาเศรษฐี ได้พูดกับลูกชายของท่านว่า....ลูกกาล พ่อมีกิจธุระ
อย่างหนึ่งอยากจะใช้ลูก หากลูกไม่ขัดข้องทำให้พ่อได้ พ่อจะให้
รางวัลลูกครั้งละ ๑๐๐ กหาปณะ

นายกาล “พ่อจะใช้ลูกให้ทำอะไรบอกมาเถิด ลูกยินดี
กระทำทั้งนั้น โดยเฉพาะมีค่าจ้างด้วยแล้ว ลูกยินดีรับใช้เต็มที”

ท่านเศรษฐี “พออยากจะให้ลูกไปวัดพระเชตะวันสมา-
ทานรักษาศูโบสถศีลและฟังธรรม เสร็จแล้วกลับมา พ่อจะจ่าย
ให้ครั้งละ ๑๐๐ กหาปณะ ทันที”

นายกาลรับจ้างพ่อไปวัดฟังธรรมครั้งละ ๑๐๐ กหา-
ปณะ ไปวัดสมาทานรักษาศูโบสถศีลแล้ว พระพุทธรูปเจ้าทรง
แสดงธรรม เมื่อพระพุทธรูปเจ้าทรงแสดงธรรมอยู่ นายกาก็เริ่ม
ง่วงหาวนอน นิ่งหลับ พระพุทธรูปเจ้าทรงแสดงธรรมจบ เขาก็
ตื่นขึ้นพอดี กลับบ้านรับเงินค่าจ้าง ถ้าคุณพ่อยังไม่จ่ายเงินค่า
จ้าง เขาก็จะไม่ยอมรับประทานอาหาร

นายกาล ได้รับจ้างไปวัดสมาทานรักษาศูโบสถศีลและ
ฟังเทศน์อย่างนี้ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ท่านมหาเศรษฐีได้พูดกับลูก
ชายว่า “พ่อจะเพิ่มเงินค่าจ้างให้ลูกสูงขึ้นอีก ถ้าลูกสามารถ
จดจำได้ว่า พระพุทธรูปเจ้าได้ทรงแสดงธรรม มีข้อความว่าอย่าง
ไร ถ้าลูกจำได้และนำมาเล่าให้พ่อฟังได้พ่อจะให้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น
เป็นครั้งละ ๑,๐๐๐ กหาปณะ”

นายกาลอยากได้เงินค่าจ้าง ๑,๐๐๐ กหาปณะ แต่ก่อน
ไปวัดฟังธรรมก็ไม่ได้สนใจฟัง เพราะหลับเสียก่อนทุกครั้งไป
เดี๋ยวนี้ เขาไม่หลับอีกแล้ว นั่งฟังพระธรรมเทศนาอย่างใจจด
ใจจ่อตั้งแต่ต้นจนเทศน์จบ เขาพยายามจะจดจำข้อธรรมให้ได้
ในตอนแรก ๆ เขาจดจำไม่ได้เลย แต่ก็มิได้ลดละความพยายาม
พยายามต่อไปเป็นเวลานาน ในที่สุดความพยายามของเขาก็
สัมฤทธิ์ผล พระพุทธรูปเจ้าทรงแสดงธรรมว่าอย่างไร เขาสามารถ
จดจำข้อธรรมได้ทั้งหมด การที่เขาตั้งใจฟังพระธรรมเทศนา

อย่างใจจดใจจ่อ พยายามครั้งแล้วครั้งเล่าได้เกิดผลอย่างมหาศาล พระธรรมได้ทำให้จิตใจของเขาเกิดแสงสว่างรู้ผิดชอบชั่วดี อะไรเป็นบาปอะไรเป็นบุญ เป็นประโยชน์ ไม่เป็นประโยชน์ ควรทำไม่ควรทำ พระธรรมได้เข้าไปชักฟอกจิตใจของเขาให้บริสุทธิ์สะอาดขึ้นโดยลำดับ วันที่เขาจดจำข้อธรรมได้นั้น เป็นวันที่จิตใจของเขาได้เต็มเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมเกิดความสำนึกผิดชอบชั่วดี มีมโนธรรมเกิดขึ้นในใจ เมื่อนึกถึงความประพฤติดันเหลวแหลกในอดีตของตน เขารู้สึกละอายใจ บัดนี้เขาได้เปลี่ยนเป็นนายกาลคนใหม่แล้ว เป็นนายกาลที่เกลียดกลัวความชั่ว ละอายต่อบาป มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกับท่านมหาเศรษฐีบิดาของเขา

นายกาลเมื่อฟังพระธรรมเทศนาจบแล้ว ได้เข้าไปกราบพระพุทธเจ้า กราบทูลอาราธนาพระองค์พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์ให้ไปฉันภัตตาหารที่บ้าน ท่านอนาถบิณฑิกมหาเศรษฐีได้เห็นลูกกลับมาพร้อมด้วยพระพุทธเจ้าและพระสงฆ์ ท่านมหาเศรษฐีไม่เชื่อสายตาตนเอง วันนี้ ลูกกาลกลับบ้านพร้อมด้วยพระพุทธเจ้า เป็นไปได้หรือ? ท่านเศรษฐีคาดไม่ถึงเลยว่า พระพุทธศาสนาจะแก้กันสัสเกราของลูกได้อย่างหน้ามือเป็นหลังมือเช่นนี้ ทุกครั้งที่กลับถึงบ้าน เขาจะต้องได้รับเงินค่าจ้างก่อน จึงจะรับประทานข้าว แต่วันนี้ เขาไม่พูดถึงเงินค่าจ้างเลย ท่านมหาเศรษฐีได้พูดว่า ...เงิน ๑,๐๐๐ กหาปณะ พ่อได้เตรียมไว้ให้ลูกแล้ว...คุณพ่อครับ อย่าพูดถึงเงินค่าจ้างเลย ผมไม่ต้องการเงินค่าจ้างอีกแล้ว

นายกาส ตั้งแต่ได้เข้าวัดรักษาอุโบสถศีลและฟังธรรม
ความประพฤติของเขาได้หายไปหมดสิ้น เขากลายเป็น
เด็กดี มีความประพฤติเรียบร้อย ผลสูงสุดในการเข้าวัดรักษา
อุโบสถศีลของนายกาส...หลักฐานได้บันทึกไว้ว่า เขาได้บรรลु
ธรรมเป็นพระอริยบุคคลชั้นโสดาบัน ประตูนรกปิด ไม่ต้อง
ไปเกิดในอบายภูมิอีกต่อไป

ยาแก้โรคท้องผูก

ทุกครั้งก่อนรับประทานอาหารให้
รับประทานกล้วยน้ำว้า 2 ผลก่อนแล้ว
จึงรับประทานอาหาร ท้องไม่ผูกแล
(ถ้าไม่มีกล้วยจะรับประทานมะละกอสุก
หรือฝรั่งก็ได้)

อุโบสถศีลสุดอาภัพ

อุโบสถศีลมีวันพระเป็นแดนเกิด ถ้าไม่มีวันพระอุโบสถศีลก็ไม่เกิด วันพระจึงเปรียบเหมือนแม่ อุโบสถศีลเปรียบเหมือนลูก แม่คือวันพระได้ตายจากลูกคืออุโบสถศีลไปนาน ๕๐ ปีเศษแล้ว

เมื่อปี ๒๕๒๔-๒๕๒๕ ผู้เขียนได้รณรงค์เรียกร้องให้รัฐบาลหยุดราชการหยุดโรงเรียนในวันโกนวันพระแทนวันเสาร์วันอาทิตย์ แต่ก็ไปไม่รอดสามเพลงตกม้าตาย ชาวพุทธด้วยกันนั้นแหละตัวดี ไม่เคยเห็นความสำคัญของวันพระ นอกจากไม่เห็นความสำคัญของวันพระ ยังขัดขวางต่อต้านไม่ให้วันพระได้หยุดได้เกิดอีกด้วย บางคนพูดอย่างอวดฉลาดว่า หยุดวันไหนก็ได้ไม่จำเป็นจะต้องหยุดวันโกนวันพระ หยุดวันเสาร์อาทิตย์ก็ดีแล้วเป็นวันหยุดสากล แต่หารู้ไม่ว่า การหยุดวันเสาร์อาทิตย์นั้น เป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ตามลัทธิศาสนาคริสต์

บาทหลวงคนหนึ่ง ได้พูดเยาะเย้ย พระเถระผู้ใหญ่ในศาสนาพุทธรูปหนึ่งว่า....ท่านเจ้าคุณท่านทราบไหม? เดียวนี้ชาวพุทธได้เข้ารีตหมดแล้ว

ท่านเจ้าคุณ ได้ถามด้วยความสงสัยว่า.... บาทหลวงพูดอะไร อาตมาไม่เข้าใจ

บาทหลวง....ผมพูดว่าชาวพุทธเข้ารีตหมดแล้ว หมายถึงคนไทยที่นับถือศาสนาพุทธทั้งพระสงฆ์และฆราวาสนับถือศาสนาคริสต์หมดแล้ว ศาสนาคริสต์ในประเทศไทยมีชาวคริสต์

ไม่ถึงล้านคน แต่ชาวคริสต์ก็มีวันหยุดประจำสัปดาห์ตามลัทธิศาสนาของตน คือวันเสาร์อาทิตย์ --- ศาสนาอิสลามมีชาวมุสลิมไม่ถึงล้านคน ชาวมุสลิมก็มีวันหยุดประจำสัปดาห์ คือวันศุกร์----- ศาสนาพุทธ ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาประจำชาติ มีคนไทยนับถือ ๘๕%....แต่อนิจจา น่าสังเวชสลดใจ ศาสนาพุทธไม่มีวันหยุดประจำสัปดาห์ตามลัทธิศาสนาของตน ไพล่ไปหยุดวันเสาร์อาทิตย์แทน ใครก็ตามไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด ถ้าหยุดวันเสาร์อาทิตย์ ก็ถือได้ว่าหยุดเพื่อพระยะโฮวา พระผู้เป็นเจ้า เปรียบเหมือนประชาชนหยุดงานหยุดโรงเรียนในวันเฉลิมพระชนม์พรรษา ได้ชื่อว่ายหยุดเพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ จึงถือได้ว่า ชาวพุทธได้เข้ารีตหมดแล้ว

อุโบสถศีล จะเป็นสมบัติอันล้ำค่า เป็นของดีพิเศษเพียงใด แต่ก็อาภัพ ยากที่จะรักษาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการและนักเรียนไม่มีโอกาสรักษาอุโบสถศีลได้เลย เพราะวันพระไม่ใช่วันหยุดราชการประจำสัปดาห์ จะไปรักษาอุโบสถศีลในวันพระจึงทำได้ยาก เว้นแต่ผู้มีศรัทธาแก่กล้าจริง ๆ เท่านั้น จึงจะรักษาอุโบสถศีลได้

รอไม่ได้อีกแล้ว

จะร้องเพลงรอต้อไปไม่ได้อีกแล้ว การรอคอยเพื่อให้รัฐบาลซึ่งเป็นชาวพุทธประกาศหยุดราชการโรงเรียนในวันโกนวันพระตามที่พระพุทธรเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้ นั้น เป็นความ

หวังที่เลื่อนลอยห่างไกลมาก ผู้รอคอยอาจจะต้องตายเสียก่อนก็ได้ ทางที่ดีที่สุดและให้ประโยชน์แก่ตนมากที่สุด ไม่ต้องรอคอยรัฐบาลจะหยุดหรือไม่หยุดก็ตามที ในฐานะที่เกิดมาเป็นชาวพุทธ ก็ควรจะได้อัดกตเวทียอพระโยชน์จากวันพระให้ได้มากที่สุด ด้วยการรักษาอุโบสถศีล อยากจะกล่าวว่า ผู้ที่เกิดมาเป็นชาวพุทธแต่ไม่เคยสมาทานรักษากุโบสถศีลเลย ถือได้ว่าได้สูญเสียของดีพิเศษที่ประมาณค่าไม่ได้ เป็นการสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิตของชาวพุทธ

พระสงฆ์ควรมีบทบาทกับการรักษาอุโบสถศีล

เป็นอันทราบแล้วว่า รัฐบาลไม่หยุดราชการหยุดโรงเรียนในวันโกนวันพระแน่ ถ้าหากพระสงฆ์นิ่งเฉย ไม่มีการรณรงค์โฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าของอุโบสถศีล อุโบสถศีลคงจะต้องตายตามแม้คือวันพระไปด้วย

พระสงฆ์ระดับเจ้าอาวาสขึ้นไป ถ้ามีเมตตาจิตจะช่วยพัฒนาชาวพุทธให้เป็นชาวพุทธขั้นดีด้วยการรักษาอุโบสถศีล ก็อาจจะทำได้ ไม่จำเป็นจะต้องใช้จ่ายเงินทองใด ๆ ทั้งสิ้น โดยมีขั้นตอนการดำเนินการย่อ ๆ ดังนี้.-

- ปรับปรุงวัดให้สะอาดสะอ้านเป็นรมณีสถาน
- จัดโบสถ์หรือศาลาให้เรียบร้อย ปลูกด้วยเครื่องปลูกที่เหมาะสม
- จัดแต่งที่บูชาประจำโบสถ์หรือศาลาให้เป็นคารวสถาน

มีพระประธาน โต๊ะหมู่บูชา เครื่องบูชา เหมาะสมสวยงาม
เป็นที่น้อมนำมาซึ่งศรัทธาปสาทะของผู้ที่ได้พบเห็น

- เมื่อวันพระเวียนมาถึง ให้วัดทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ชักชวนพุทธศาสนิกชนให้เข้าวัดบำเพ็ญมหากุศล ด้วยการสมาทานรักษาศูโบสถศีล ฟังเทศน์ และบำเพ็ญจิตภาวนา ขอเรียนว่าการชักชวนพุทธศาสนิกชนเข้าวัดรักษาศูโบสถศีลนั้น ง่ายกว่าการบอกบุญเรียไรเป็นไหน ๆ

ในประเทศไทยมีวัด ๓๑,๑๘๗ วัด(ข้อมูลปี ๒๕๒๖) สมมติว่า วัดแต่ละวัดชักชวนพุทธศาสนิกชนเข้าวัดรักษาศูโบสถศีล วัดละ ๑๐ คน จะได้คนเข้าวัดรักษาศูโบสถศีลหนึ่งวันพระจำนวน ๓๑๑,๘๗๐ คน หนึ่งเดือนมีวันพระ ๔ ครั้ง จะได้คนเข้าวัดรักษาศูโบสถศีล ๑,๒๔๗,๔๘๐ คน ในหนึ่งปีมีวันพระ ๕๒ ครั้ง จะได้คนเข้าวัดรักษาศูโบสถศีล ๑๖,๒๔๗,๒๔๐ คน การประเมินคนเข้าวัด ๆ ละ ๑๐ คน เป็นการประเมินยอดต่ำที่สุด ถ้าหากชาวพุทธมาเข้าวัดมากกว่านี้ ก็จะมีชาวพุทธเข้าวัดรักษาศูโบสถศีลในวันพระ เป็นจำนวนหลายล้านคนที่เดียว

วัดเปรียบเหมือนร้านค้า คนเข้าวัดรักษาศูโบสถศีลเปรียบเหมือนลูกค้า เป็นการแน่นอนเหลือเกิน วัดใดที่มีคนเข้าวัดรักษาศูโบสถศีลในวันพระเป็นจำนวนมาก วัดนั้นย่อมเจริญมั่นคง คนที่เข้าวัดรักษาศูโบสถศีลทุกวันพระย่อมได้ชื่อว่าเป็นชาวพุทธขั้นดี ความดีนี้ ย่อมแพร่ขยายไปทำให้สังคมประเทศชาติร่มเย็นเป็นสุข พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรือง

อุโบสถศีลนอกตำรา

มีบางคนสั่งสอนว่า อุโบสถศีล ไม่จำเป็นจะต้องสมาทานรักษานับวันพระก็ได้ จะรักษาวັນไหน ๆ ก็ถือเป็นอุโบสถศีลทั้งนั้น.....คำพูดเช่นนี้ เป็นคำพูดแบบไม่รับผิดชอบ เป็นคำพูดที่ไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ เป็นการคัดค้านคำสอนที่เป็นพุทธบัญญัติ ทำตนเก่งกว่าพระพุทเจ้า

อุโบสถศีล เป็นศีลที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ มีปรากฏในพระไตรปิฎก ถ้าไม่ปฏิบัติตามพระพุทธบัญญัติ จะสมาทานรักษาวันไหนก็ได้ตามใจชอบ ย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้บ่อนทำลายโครงสร้างของพระพุทธศาสนา

เรื่องนี้ นักปราชญ์ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า....พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ย่อมทรงพิจารณาเห็นด้วยพระปัญญาว่าเป็นคุณประโยชน์แล้ว พระองค์จึงได้ทรงบัญญัติไว้ เพื่อให้สรรพสัตว์ได้ปฏิบัติตาม เมื่อบุคคลปฏิบัติผิดจากพระบรมพุทโธวาท ก็ชื่อว่าประพฤตินี้ไม่ต้องตามพุทธอรรถาธิบาย ย่อมชื่อว่าเสียประโยชน์เป็นอันมาก บุคคลที่ไม่สามารถรักษากุโบสถศีลตามพระพุทธบัญญัติได้ แต่รักษากุโบสถศีลตามใจชอบ ถึงจะกระทำด้วยเจตนาอุตสาหะและมีวิริยอุตสาหะเป็นกุศลก็จริง ย่อมจะได้กุศลน้อยนัก เพราะเป็นการกระทำเอาเองโดยลำพังตน หากตั้งอยู่ในพุทธวิถีกาไม่ อุโบสถศีลของผู้นั้นชื่อว่าเป็น อิตถาธิปไตยศีล และโลกาธิปไตยศีล ศีลมีตนและโลกเป็นใหญ่..... ถ้าหากบุคคลได้รักษากุโบสถศีลตามกาลที่พระพุทธเจ้าทรง

บัญญัติไว้ อุโบสถศีลของผู้นั้นก็เป็ น ัมมาชิปโดยศีล มีธรรม
เป็นใหญ่เป็นอธิบดี มีผลมากมีอานิสงส์มาก.และได้ชื่อว่าเป็น
ผู้รักษาพระพุทธรศาสนาของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้
เป็นไปสันกาลนาน เพราะเมื่อได้สมาทานรักษากุโบสถศีลตาม
กาลเวลาที่พระพุทธเจ้าได้ทรงกำหนดไว้แล้ว ย่อมจะเป็นเยี่ยง
อย่างแก่ชนในภายหน้า สตรีและบุรุษทั้งหลายผู้เกิดมาในภาย
หลัง ก็จ ะรู้จักอุโบสถศีล (ของแท้) ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติ
ไว้ พระพุทธรศาสนามำสั่งสอนของพระองค์ก็จะดำรงอยู่สัน
กาลนาน

เมื่อถือว่า จะสมาทานรักษากุโบสถศีลวันไหนก็ได้ ไม่
มีกำหนดกาลเวลานั้น อุโบสถศีลที่พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติ
ไว้ ก็จะไม่มีการถือทรงจำไว้ต่อไป ประชาชนที่เกิดมาภายหลัง
ก็จะไม่รู้ว่ากุโบสถศีลที่แท้จริงและถูกต้องตามพระพุทธบัญญัติ
นั้นอย่างไรกันแน่ บุคคลผู้มีบาปหนาเกิดมาในภายหน้า ก็จ ะ
ละเลยทอดทิ้งอุโบสถศีลไม่รักษากุโบสถศีล และอุโบสถศีลก็
จะเสื่อมสูญในที่สุด....อุโบสถศีลที่สมาทานรักษาในวันอื่นนอก
จากวันพระ ที่ทรงบัญญัติไว้ ย่อมไม่ชื่อว่ าเป็นอุโบสถศีล ถึง
เป็นอุโบสถศีลก็เป็นอุโบสถศีลปลอมไม่แท้

อุโบสถศีล ๓ ประการ^{๓๔}

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ที่วัดบุพพาราม ใกล้เมืองสาวัตถี พระองค์ได้ตรัสกับนางวิสาขา มหาอุบาสิกา ว่า ดูก่อน นางวิสาขา มหาอุบาสิกา อุโบสถ มี ๓ อย่าง คือ.-

โคपालกอุโบสถ

โคपालกอุโบสถ ได้แก่ อุโบสถศีลของบุคคลผู้รักษาเหมือนคนรับจ้างเลี้ยงโค คนรับจ้างเลี้ยงโคนั้น จะต้องระมัดระวังไม่ให้โคหาย ตอนเย็นมอบฝูงโคให้แก่เจ้าของ โคจะต้องครบถ้วนไม่ขาดหาย คนรักษากุโบสถศีลแบบโคपालกอุโบสถก็เช่นเดียวกัน เมื่อรับอุโบสถศีลจากพระสงฆ์แล้ว คอยระมัดระวังไม่ให้ศีลขาดเพียงอย่างเดียว จะทำอะไรก็กลัวศีลขาด ไม่เคลื่อนไหวอะไรทั้งนั้น ใหัวพระสวตมมณฑ์ไม่ทำ เจริญวิปัสณาก็ไม่ทำ บุคคลผู้รักษากุโบสถศีลเช่นนี้ เรียกว่า โคपालกอุโบสถ

นิคัณฐอุโบสถ

นิกัณฐอุโบสถ ได้แก่ อุโบสถศีลของบุคคลผู้รักษาเหมือนลัทธินิครนถ์ เติยรติยนอกพระพุทธศาสนา คือรักษากุโบสถศีลเคร่งครัดเพียงบางข้อ บางประเด็น เช่น ศีลข้อที่ ๑ จงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทุกชนิด ทั้งมนุษย์ สัตว์ใหญ่ สัตว์เล็ก จงดเว้นเด็ดขาด ไม่ฆ่า ไม่เบียดเบียน

ทั้งนั้น แต่คนผู้รักษาอุโบสถแบบนิคัณฐอุโบสถ เขาจะ
งดเว้นจากการฆ่าสัตว์บางประเภท สัตว์ประเภทนั้นฆ่า
ได้ สัตว์ประเภทนี้ฆ่าไม่ได้ บุคคลผู้รักษาอุโบสถศีลมี
ข้อแม้เช่นนี้ เรียกว่า นิคัณฐอุโบสถ

โคบาลกอุโบสถกัถิ นิคัณฐอุโบสถกัถิ เป็นอุโบสถศีล
ที่ไม่ใช้พุทธประสงค์ ไม่มีผลมาก ไม่มีอานิสงส์มาก ไม่
รุ่งเรืองมาก ไม่แผ่ไพศาลมาก เป็นอุโบสถศีลที่ไม่ประ-
เสริฐเลย

อริยอุโบสถศีล

อริยอุโบสถศีล เป็นอุโบสถศีล ที่มีผลมาก มีอานิสงส์
มาก มีความโชติช่วงชัชวาล ความดีจะแผ่ไพศาลอย่าง
ไม่มีขอบเขตจำกัด อริยอุโบสถศีลนั้น คือ-

๑. พุทธบริษัท เมื่อสมათานรักษากุโบสถศีลแล้ว
จะทำกิจอื่น ๆ ไม่ควร (สัทธสมათานโต ปฏุจาย)^{๓๕} ควรจะอยู่
ด้วยกิจ ๒ ประการ คือ พังชรรรม สันทนาชรรรม และ
มนสิการพระกัมมฐาน

๒. ในวันอุโบสถ (วันพระ) เวลาเช้าควรจะทำอิทธิฐาน
อุโบสถศีล ในเวลาหกโมงเช้าเสียก่อน แล้วจึงไปวัดสมათาน
รักษากุโบสถศีลที่วัดในภายหลังแล้วพังชรรรม (ปาโตว
อุโปสถ อธิฏฐาย วิหาริ คจฺจนฺติ)^{๓๖}

๓. บุพกิจ (กิจเบื้องต้น) กิจใดควรจะทำในวันอุโบสถ
ควรทำก่อนให้เสร็จเรียบร้อยรุ่งเช้าขึ้น ขณะรัตตารุณ

คือแสงอาทิตย์แดงขึ้นมา ฟังบ้านปากสมาทานรักษา
อุโบสถศีล

๔. ผู้รักษาอุโบสถศีล อย่าได้ทำงานหรือใช้คนอื่นให้
ทำงาน อันเป็นเหตุทำให้คนอื่นสัตว์อื่นทาสกรรมกร ได้รับ
ความลำบากเดือดร้อน (ปโรชปโรชาปฏิฆสยุตตา กมฺมุตตา
น วิจาเรตพฺพา)

๕. ผู้รักษาอุโบสถศีล ควรจะเพิกเฉยในกิจธุระ
การงานทั้งปวง กระทำประดุจว่ามีได้เห็น มิได้ยิน อย่า
เอาใจใส่ ในวันอุโบสถ ฟังประพฤตตินนฺตฺยพระโยคาวจร
แม้ผู้เป็นลูกจ้างก็ควรจะลางาน แสวงหาโอกาสรักษา
อุโบสถศีลให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ตลอดวันหนึ่งคืนหนึ่ง (๒๔
ชั่วโมง)

๖. ผู้รักษาอุโบสถศีล ฟังยับยั้งอยู่ด้วยการนับอายุ
(อายุวคณนํ กโรนฺเตน วิตฺตินาเมตพฺพํ) ฟังนี้ถึงความ
ตายเป็นอารมณ์

บุพกิจของอุโบสถศีล

การให้พระสวดมนต์เป็นบุพกิจ คือกิจเบื้องต้นของการสมาทานรักษากุโบสถศีล เมื่อให้พระสวดมนต์เสร็จแล้ว จึงจะเริ่มทำการสมาทานรักษากุโบสถศีล เป็นลำดับต่อไป ความจริงการให้พระสวดมนต์นั้น เป็นภารกิจของชาวพุทธทั้งปวง ทั้งพระสงฆ์และฆราวาส จะต้องให้พระสวดมนต์เป็นประจำทุกวัน การให้พระสวดมนต์ ชาวพุทธทั้งหลายได้ยึดถือประเพณีปฏิบัติสืบกันมาช้านานเป็นเวลาหลายพันปีแล้ว

ที่บูชาพระ(พุทธรูป)

ที่บูชาพระกับการให้พระสวดมนต์เป็นของคู่กัน การสวดมนต์จะต้องมีอุปกรณ์การสวดมนต์คือที่บูชาพระ ประกอบด้วย พระพุทธรูป แจกัน กระถางธูป เชิงเทียน และโต๊ะหมู่ ได้มีคนบางคนคัดค้านการกราบไหว้พระพุทธรูป ว่าไม่มีประโยชน์เป็นการไหว้ปูนอิฐทองเหลือง ใคร ๆ ก็ตาม ที่มีความคิดเห็นคัดค้านไม่ให้กราบไหว้พระพุทธรูป ย่อมได้ชื่อว่าเป็นผู้ทำลายวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม แบบถอนรากถอนโคนทีเดียว

พิสูจน์ความเป็นชาวพุทธ

ประเทศไทยมีชาวพุทธ ๙๕% ที่เป็นชาวพุทธแท้มีจำนวนเท่าไร เป็นชาวพุทธเทียมมีจำนวนเท่าไร ยังไม่พบหลักฐาน แต่ผู้ใดอยากจะทราบว่า ตนเองเป็นชาวพุทธแท้หรือชาวพุทธเทียมมีดาราพิสูจน์.... ในพระราชกำหนดประมวลกฎหมายรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๔๑๕ ข้อ ๓๕ กล่าวไว้ว่า....พระสรณาคมน์จะอยู่เป็นมันคงนั้น เพราะถือพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ เป็นเที่ยงแท้ จิตมิได้ผันแปรไปถือคุณอันอื่น(ลัทธิอื่น) ว่าประเสริฐกว่าพระรัตนตรัยหามิได้เป็นอันขาดทีเดียว พระสรณาคมน์จึงจะคงอยู่แก่ผู้นั้น ทุกวันนี้ สัตว์ทั้งปวงเป็นโลภียะ ครั้นมีทุกข์ขึ้นมาน้ำจิตนั้นก็ผันแปรไปจากพระรัตนตรัย ไปถือผีสารเทพารักษ์ต่าง ๆ แต่ถ้าจะนับถือพระภูมิเจ้าที่เทพารักษ์นั้น ถือเอาแต่โดยจิตคิดว่าเป็นมิตรสหายเป็นที่ป้องกันอันตราย มิได้คิดว่าประเสริฐกว่าพระรัตนตรัย....ละพระรัตนตรัยเสีย ไปถือภูมิเทพารักษ์ผีสารที่ตนถือนั้นประเสริฐกว่าพระรัตนตรัย ฉะนี้ พระไตรสรณาคมก็ขาด....แต่นี้สืบไป ให้ข้าทูลละอองผู้ใหญ่ผู้น้อยผู้รักษาเมือง ผู้รังการการเมือง เอก โท ตรีทั้งปวง บันตามีศาลเทพารักษ์พระภูมิเจ้าที่พระเสื้อเมืองทรงเมือง ให้บำรุงซ่อมแปลงที่ปรักหักพังนั้นให้บริบูรณ์ และแต่งเครื่องกระยาบวดผลไม้ถวายเป็นต้น และรูปเทียนของบูชาฟ้อนรำบวงสรวงพลีกรรม ถวายสิ่งซึ่งอันสมควร

แก่เทพารักษ์ แต่อย่านับถือให้ยิ่งกว่าพระไตรสรณาคมน์ ห้าม
อย่าให้พลีกรรมด้วยการฆ่าสัตว์ และให้กระทำความบุญให้ทาน ยอม
ให้บำรุงศาลเทพารักษ์แต่พอควร แต่รูปสิ่งใดให้เก็บเผาเสียให้
หมด

ชาวพุทธบางคนยืนยันว่าตนเองเป็นชาวพุทธ แต่มิได้
ทำกิจกรรมชาวพุทธเลย บางคนนอกจากไม่ได้ทำกิจของชาว
พุทธแล้ว ยังไปทำกิจที่เป็นปฏิปักษ์ต่อความเป็นชาวพุทธก็มี
เช่น เป็นชาวพุทธแต่ไปปฏิบัติพิธีกรรมในลัทธินอกพระพุทธ-
ศาสนา หรือนับถือ พระภูมิเทพารักษ์ พระพรหม
เจ้าแม่ต่าง ๆ ยิ่งกว่า พระรัตนตรัย ความเป็นชาวพุทธก็ขาด

ชี้หิ้ง-ชี้หวง-ชี้ห้วง

ชี้โมโห-ชี้ไม่ออก

เป็นโรคประสาทและความดันแล

การไหว้พระสวดมนต์ (แบบย่อ)

บ้านของชาวพุทธ ควรจะมีที่บูชาภายในบ้าน ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวพุทธ ที่บูชานั้นประกอบด้วยโต๊ะหมู่บูชาที่เหมาะสมสวยงาม พร้อมด้วยพระพุทธรูปบูชาสมบูรณด้วยพุทธลักษณะ เป็นที่น้อมนำมาซึ่งศรัทธาปสาทะของผู้ที่ได้พบเห็น จัดให้เป็นมุมสงบของบ้านเป็นสัดส่วนต่างหาก

กิจวัตรของชาวพุทธ เวลาค่ำ หลังจากรับประทานอาหารเย็นแล้ว ระหว่างเวลา ๑๙.๐๐ น. - ๒๐.๐๐ น. ชาวพุทธทุกคนในครอบครัว ควรจะมาพร้อมกันหน้าที่บูชา ผู้ที่เป็นหัวหน้าครอบครัว จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยเสร็จแล้ว เริ่มไหว้พระสวดมนต์ ดังต่อไปนี้

๑. บทกราบพระ

ทุกคนที่เป็นฆานั่งคุกเข่า ส่วนหญิงนั่งทับสันเท้า ประนมมือ กราบเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้ง พร้อม ๆ กันแล้วผู้ที่เป็นหัวหน้านำไหว้พระสวดมนต์ดังนี้

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา, พุทธัง
ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)

สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม, ธัมมัง นะมัสสามิ
(กราบ)

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สังฆัง
นะมามิ (กราบ)

๒. บทนะโม

ผู้เป็นหัวหน้า นำว่า นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต แล้วทุกคนรับบท อะระหะโ
ว่าพร้อมกัน ต่อไปจนจบ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโ สัมมาสัมพุทธัสสะ
(ว่า ๓ จบ)

๓. บทพระไตรสรณคมน์

ผู้เป็นหัวหน้า นำว่าบทพระไตรสรณคมน์ ทุกคนว่าตาม ดังนี้

พุทฺธัง สะระณัง กัจฉามิ
ธัมมัง สะระณัง กัจฉามิ
สังฆัง สะระณัง กัจฉามิ
พุทฺธัมปิ พุทฺธัง สะระณัง กัจฉามิ
พุทฺธัมปิ ธัมมัง สะระณัง กัจฉามิ
พุทฺธัมปิ สังฆัง สะระณัง กัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทฺธัง สะระณัง กัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง กัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง กัจฉามิ

๔. บทพระพุทธานุ

ผู้เป็นหัวหน้า นำสวดบทพระพุทธานุ ดังต่อไปนี้.-

อิติปิโส ภะกะวา, อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ, วิชชา
จะระณะสัมปันโน, สุคะโต โลกะวิทู, อนุตตะโร
ปรีสัทธัมมะสาระถิ, สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ
ภะกะวาติ

คำแปล...บทพระลักถึงพระพุทธานุ ผู้ที่เป็นหัวหน้า นำว่าเป็นตอน ๆ ดังนี้.-

พระพุทเจ้า ทรงรู้ดีรู้ชอบได้เอง, ทรงบริสุทธิ์สิ้นเชิง,
ทรงสงสารสั่งสอนผู้อื่นให้รู้ดีรู้ชอบด้วย, ข้าพเจ้าถึง
พระพุทเจ้า, เป็นที่พึ่งตลอดชีวิต, ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่งกว่า.

๕. บทพระธรรมคุณ

ผู้เป็นหัวหน้า นำสวดบทพระธรรมคุณ ดังต่อไปนี้.-

สวากขาโต ภะกะวะดา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก,
เอหิเปสสิโก โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ
วิญญูหิติ

คำแปล...บทพระลักถึงพระธรรมคุณ ผู้ที่เป็นหัวหน้า นำว่าเป็นตอน ๆ ดังนี้.-

พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทเจ้า, ย่อมคุ้มครอง
รักษาผู้ปฏิบัติตาม, ไม่ให้ตกไปในที่ชั่ว, ข้าพเจ้าถึง
พระธรรมเจ้า, เป็นที่พึ่งตลอดชีวิต, ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่ง
กว่า.

๖. บทพระสังฆคณ

ผู้เป็นหัวหน้า นำสวดบทพระสังฆคณ ดังต่อไปนี้.-

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิ-
ปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภะคะ-
วะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ, ปุริสะยุคานิ,
อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภะคะวะโต สาวะกะ-
สังโฆ, อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญชะลิ-
กะระณียโย, อนุตตะรัง, ปุณฺณกเขตตัง, โลกัสสาติ.

คำแปล...บทพระลึกถึงพระสังฆคณ ผู้ที่เป็นหัวหน้า นำว่าเป็นตอน ๆ ดังนี้.-

พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า, เป็นผู้ปฏิบัติดี, ปฏิบัติ
ตรง, ปฏิบัติควร, ปฏิบัติชอบ, เป็นพยานในพระธรรม
คำสั่งสอน, ของพระพุทธเจ้า, ว่าปฏิบัติตามได้จริง,
และมีผลประเสริฐจริง, ข้าพเจ้าถึงพระสังฆะเจ้า, เป็น
ที่พึ่งตลอดชีวิต, ไม่มีที่พึ่งอื่นจะยิ่งกว่า.

๗. บทแผ่เมตตา

ผู้เป็นหัวหน้า นำว่าแผ่เมตตา เป็นตอน ๆ ไป ดังนี้.-

สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน
หมดทั้งสิ้น,

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย,

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

เลย,

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด, อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจ

เลย,

จงมีความสุขกายสุขใจ, รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัย

ทั้งสิ้นเถิด.

หมายเหตุ :- การไหว้พระสวดมนต์ จะต้องปฏิบัติเป็นประจำ
ทุกวัน อย่าให้ขาด

- ผู้ปฏิบัติพิธีไหว้พระสวดมนต์ จะต้องกระทำด้วยความเคารพต่อพระรัตนตรัยอย่างสูง ไม่ใช่สักแต่ว่ากระทำ หรือกระทำเล่น ๆ และทุกคนที่ปรากฏตัวหน้าที่บูชา เหมือนอยู่เฉพาะพระพักตร์ของพระพุทธเจ้า จะต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย

สมาทานรักษาศูโบสถศีลด้วยตนเอง

ชาวพุทธผู้มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาประสงค์
จะสมาทานรักษาศูโบสถศีล ด้วยตนเอง(ที่บ้าน) พึงดำเนินการ
ตามลำดับ ดังนี้.-

เมื่อวันพระ ขึ้น-แรม ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ และแรม ๑๕ ค่ำ
เวียนมาถึง พึงตั้งจิตกำหนดที่จะสมาทานรักษาศูโบสถศีล ให้
ทำธุระกิจส่วนตัวภายในบ้านให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเวลา ๐๖.๐๐
น. เมื่อได้เวลา ๐๖.๐๐ น. พึงแต่งตัวให้เรียบร้อย ไปที่ห้องพระ
จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย กราบพระ ๓ ครั้ง

๑. นมัสการพระรัตนตรัย

- อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พุทธัง
ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)

- สวากขาโต ภะคะวาตา ธัมโม ธัมมัง นมัสสามิ
(กราบ)

- สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง
นมะมามิ (กราบ)

๒. คำอาราธนาอุโบสถศีล

อะหัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญญังคะสะ-
มันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามิ

พุทฺธิยัมปิ อะหัง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ
อัญญังคะสะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามิ

ตะติยมปี อะหัง ภันเต ติสระณณะ สะหะ อัญฐังกะ
สะมันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามิ

๓. ว่า นะโม ๓ จบ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุท-
ธัสสะ (ว่า ๓ จบ)

๔. ถึงไตรสรณคมน์

พุทฺธัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

พุทฺธัมปิ พุทฺธัง สะระณัง คัจฉามิ

พุทฺธัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

พุทฺธัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยมปี พุทฺธัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยมปี ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยมปี สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

๕. คำสมาทานอุโบสถศีล

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ....

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากการฆ่า
สัตว์ด้วยตนเองและใช้ผู้อื่นให้ฆ่า

๒. อะทินนาทานา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากการถือเอา

สิ่งของที่เจ้าของเขาไม่ให้ด้วยอาการแห่งขโมย

๓. อะพฺรุหฺมจะรียา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทียามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากการประพฤติที่เป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์

๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทียามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากการพูดเท็จ

๕. สุราเมระยะมฺหชะปะมาทัญญานา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทียามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากการดื่มและเสพของมึนเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทมีสุราและเมรัย เป็นต้น

๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทียามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากบริโภคอาหารในเวลาวิกาลคือตั้งแต่เที่ยงแล้วไปจนถึงอรุณขึ้นใหม่

๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสูกะทัสสนะ มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมฺถณะนะวิกุสะณฺญานา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทียามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากการฟ้อนรำขับร้อง ประโคมดนตรีและดูการเล่นบรรดาเป็นข้าศึก

แก่กุศล และเว้นจากการประดับตกแต่งร่างกาย ด้วย
ระเบียบดอกไม้ของหอมเครื่องหอมเครื่องทา

๘. อุจจาสะยะนะมหาสะยะนา เวระมะณีสิกขาปะทัง สะมา-
ทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานสิกขาบท คือการงดเว้นจากการนั่ง
และนอนเหนือที่นั่งและนอนอันสูงและใหญ่ภายในมีนุ่น
และสำลี

คำสรุปอุโบสถศีล

อิมัง อัญญะกะสะมันนากะตัง พุทธะปัญญาตัง อุโปสะถัง
อิมัญจะ รัตติง อิมัญจะ ทิวะสัง สัมมะเทวะ อะภิรักขิตุง
สะมาทิยามิ.

ข้าพเจ้าขอสมาทานอุโบสถศีล อันประกอบไปด้วยองค์
แปดประการ ซึ่งพระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้ เพื่อจะรักษา
ไว้ให้ดีไม่ขาดไม่ให้ทำลาย ตลอดวันหนึ่งคืนหนึ่ง

สมาธิภาวนาเบื้องต้น

ศาสนิกกิจเบื้องต้นของชาวพุทธ เริ่มต้นด้วยการบูชาพระรัตนตรัยให้ว้พระสวตมณต์ เพื่อให้การปฏิบัติศาสนิกจรรบวงจรรเป็นมหากุศลยิ่งขึ้น เมื่อให้ว้พระสวตมณต์เสร็จแล้วพึงตั้งใจสมาทานรักษาศีล ๕ (สมาทานด้วยตนเอง) ถ้าเป็นวันขึ้น-แรม ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ และแรม ๑๔ ค่ำ (กรณีเดือนขาด) ให้สมาทานรักษาอุโบสถศีล (สมาทานจากพระสงฆ์ที่วัด) ต่อจากนั้นพึงเจริญสมาธิภาวนาต่อไป การเจริญสมาธิภาวนาใช้เวลานานเท่าใดสุดแล้วแต่ศรัทธา อาจจะใช้เวลา ๕ นาที ๑๐ นาที หรือมากกว่านั้นก็ได้

สมาธิวิธี

พืงนั่งขัดบัลลังก์ คือ นั่งขัดสมาธิ เอาขาขวาทับขาซ้าย มือซ้ายวางบนตัก เอามือขวาวางทับมือซ้าย ให้หัวแม่มือจรดกัน ตั้งกายให้ตรง นั่งในท่าที่รู้สึกว้สบายที่สุด อย่างนั่งเกร็งหรือ นั่งขมประสาทส่วนใดส่วนหนึ่ง ให้ตรวจดูการนั่งของตนว่า นั่งในท่าที่สบายดีแล้วหรือยัง อย่างก้มหน้าหรือเงยหน้านัก อย่างนั่งเอียงไปทางซ้ายหรือเอียงไปทางขวา เมื่อดูการนั่งของตนเรียบร้อยแล้ว พืงกำหนดจิตให้ตรง ดำรงสติไว้เฉพาะหน้า มุ่งตรงต่อการที่จะทำสมาธิ และพิจารณาดูจิตของตนเองว่า จิตของเราเอนเอียงไปข้างรักหรือข้างช้ง หรือว่าจิตของเราเป็นกลางๆ ในเมื่อเรากำหนดดูจิตของเราแล้วให้ทราบพื้นฐานแห่งจิตของเราว่าเป็นอย่างไรในขั้นต่อไป พืงพยายามสำรวจจิต

ฟังกำหนดจิต ระลึกรู้ถึงพระพุทเจ้า พระธรรม พระ-
สงฆ์ว่า พุทโธ ธัมโม สังฆโม, พุทโธ ธัมโม สังฆโม, พุทโธ
ธัมโม สังฆโม, สามจบแล้ว.....ต่อไป ฟังบริกรรมภาวนาภายในจิตว่า พุทโธ พุทโธ พุทโธ เพียงคำเดียว ภาวนาว่า พุท
หายใจเข้า โธ หายใจออก อยู่อย่างนั้น จนกว่าจิตจะมีความ
สงบลง เมื่อจิตจดจ้องอยู่กับบริกรรมภาวนา จิตจะค่อย ๆ สงบ
วูบลงไป บางท่านก็ว๊บบแวบลงไป แล้วแต่อุปนิสัยของแต่ละคนเมื่อ
จิตรวมลงไปแล้ว จะเกิดความรู้สึก เบากาย เบาใจ สงบกาย
สงบใจ ทุกขเวทนาต่าง ๆ จะค่อย ๆ สงบระงับไปที่ละน้อย ๆ
ในที่สุดจิตก็จะสงบรวมลงไปเป็นสมาธิ

การบริกรรมภาวนานั้น ในช่วงเวลาที่จิตจะสงบลงเป็น
สมาธิ จะมีอาการเคลิ้ม ๆ แล้วจิตก็สงบวูบลง เกิดสว่างขึ้น ใน
ขณะที่จิตสว่างนั้น จิตจะอยู่ในขั้นอุปจารสมาธิ บางขณะจิตจะ
ส่งกระแสออกไปข้างนอก เรื่องนี้ แล้วแต่อุปนิสัยบารมีของแต่ละ
บุคคลจะเกิดภาพนิมิตต่าง ๆ ขึ้นเหมือนจอหนัง แล้วมีรูปภาพ
ต่าง ๆ ปรากฏขึ้น เป็นภาพคนบ้าง เป็นภาพสัตว์บ้าง เป็นภาพ
เทวดาบ้าง เป็นรูปโครงกระดูกบ้าง รูปที่น่ากลัวต่าง ๆ บ้าง
อยากจะเห็นรูปคน รูปคนก็ปรากฏ อยากจะเห็นรูปนรกก็ได้
เห็น อยากจะเห็นสวรรค์ก็ได้เห็น หรือต้องการจะไปติดต่อกับ
วิญญาณในโลกอื่น ก็ไปได้ทั้งนั้น ภาพนิมิตที่เห็นต่าง ๆ นั้นเป็น
ภาพที่จิตปรุงแต่งขึ้นไม่ใช่ของประหลาดมหัศจรรย์อะไรเลย
ฟังกำหนดภาพนิมิตเหล่านั้น เข้ามาภายในจิต เอาไว้ที่จิต ถ้า
รู้ว่าจิตหลงในภาพนิมิตเหล่านั้น ก็ฟังนึกว่า นั้นเป็นเพียงภาพ

นิมิตนั้นเท่านั้น ไม่ใช่ของจริงของแท้อะไร เป็นของหลอกลวง
ทั้งนั้น กำหนดรู้อยู่ที่จิตเฉยๆ อยู่อย่างนี้ ต่อไปภาพเหล่านั้น
ก็จะหายไปเอง

นิมิตบางอย่าง อาจจะได้ยินเสียง เช่น เสียงกระซิบ
เสียงของบุคคลที่เราเคารพนับถือ เป็นเสียงเตือนให้เราพิจารณา
ธรรม หรือเป็นเสียงให้ระวังเหตุการณ์ก็ได้ หรืออาจจะเป็น
เสียงลอยๆ ขึ้นมา.....นิมิตเสียง เมื่อเกิดแก่ผู้ฝึกหัดอบรมภาวนา
ได้ฉานใหม่ ๆ จะรู้สึกเป็นของแปลก และอัศจรรย์มาก จะทำ
ให้ผู้เจริญสมาธิมีอุปาทาน เข้าไปยึดถืออย่างเหนียวแน่น ภาพ
นิมิต เสียงนิมิต จะเข้าไปประทับติดอยู่กับตา (ตาใน) หู กับ
จิตใจ ตลอดเวลา หากแก้ไขละถอนโดยอุบายดังกล่าวไม่เป็น
ผลสำเร็จ....พึงแก้ด้วยพยายามอย่าให้จิตเข้าถึงฉาน คือไม่เอา
ใจใส่ ไม่ให้จิตสงบ ไม่ยินดีไม่ชอบใจกับภาพนิมิตและเสียงนิมิต
เหล่านั้น.....

หมายเหตุ : การบำเพ็ญสมาธิภาวนาเพื่อแก้โรคจิต เพียงทำให้จิตสงบเย็น
ธรรมดา ๆ ก็เป็นการเพียงพอ และสามารถจะทำได้ด้วยตนเอง.....แต่
ถ้าประสงค์จะบำเพ็ญสมาธิภาวนา ให้ก้าวหน้าสูงขึ้น ไป ถึงขั้นภาพ
นิมิต เสียงนิมิตปรากฏตลอดถึงได้ฉานและวิปัสสนา ควรจะได้ศึกษา
ปฏิบัติกับอาจารย์โดยเฉพาะ.....อาจารย์ผู้ปฏิบัติสมาธิภาวนา “พุทโธ”
มีอยู่หลายสำนัก เช่น....สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช
วัดบวรนิเวศวิหาร กทม. วัดโสมการาม สมุทรปราการ วัดเขาสุกิม
จันทบุรี, วัดป่าสาละวัน นครราชสีมา, วัดบ้านดาด อุดรธานี เป็นต้น
หรือตามสำนักกรรมฐานสายพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต และ อื่น ๆ.

เชิงอรรถ

๑. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๕ หน้า ๔๐๕
๒. ปาฏิหาริย์...คือการรักษาอุโบสถศีลในพรรษาตลอด ๓ เดือน
๓. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๓๓ หน้า ๒๗๐
๔. สังสารวัฏ คือภพที่เวียนว่ายตายเกิด
๕. กัป...คือเวลาอันยาวนานเหลือเกิน ท่านเปรียบเทียบให้เห็นดังนี้ เหมือนมีภูเขาศิลาล้วน กว้างยาวและสูงด้านละ ๑ โยชน์ ทุก ๆ ๑๐๐ ปี มีคนนำผ้าเนื้อละเอียดอย่างดีมา ลูบภูเขานั้นครั้งหนึ่ง ลูบจนภูเขานั้นเตียนราบเสมอพื้นดิน กับหนึ่งยังยาวนานกว่านั้นอีก
๖. อุโบสถศีล...คือศีล ๘ ที่รักษาในวันพระ มีข้อควร ๘ ข้อ คือ ๑. เว้นจากการฆ่าสัตว์ ๒. เว้นจากการลักทรัพย์ ๓. เว้นจากการเสพเมถุน ๔. เว้นจากการพูดเท็จ ๕. เว้นจากการดื่มหรือเสพของมึนเมา มีสุราและเมรัยเป็นต้น ๖. เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาลคือตั้งแต่เที่ยงไปแล้วจนถึงอรุณขึ้นใหม่ ๗. เว้นจากการฟ้อนรำขับร้อง ประโคมดนตรีดูการเล่นที่เป็นข้าศึกแก่กุศลกรรมและเว้นจากการประดับตกแต่งร่างกายด้วยดอกไม้ของหอมเครื่อง ย้อมเครื่องทา ๘. เว้นจากการนั่งและนอนบนที่นั่งที่นอน สูงใหญ่ภายในขัดด้วยนุ่นและสำลี
๗. ทูคติ...ได้แก่สถานที่ไปเกิดอันชั่ว คือ นรก กำเนิดดิรัจฉาน เปต และอสุรกาย

๘. ดาวดิงส์...เป็นสวรรค์ชั้นที่ ๒ สวรรค์มี ๖ ชั้น คือ ๑. จาตุมหาราชิกา ๒. ดาวดิงส์ ๓. ยามา ๔. ดุสิต ๕. นิมมานรดี ๖. ปรินิมิตตสวรรค์
๙. สักกรินทร์เทวราช...เป็นจอมเทพในสวรรค์ชั้นดาวดิงส์
๑๐. พระเจ้าจักรพรรดิ...หมายถึง พระราชาผู้ยิ่งใหญ่ มีราชอาณาจักรเขตปกครองกว้างขวางมาก บ้านเมืองในปกครองมีความร่มเย็นเป็นสุข ปราบข้าศึกศัตรูด้วยธรรม ไม่ต้องใช้อาวุธและศัตรา มีรัตนะ ๗ ประการ ประจำพระองค์ คือ ช้างแก้ว ม้าแก้ว นางแก้ว ขุนคลังแก้ว ขุนพลแก้ว จักรแก้ว แก้วมณี
๑๑. ภพ...ได้แก่ภพเป็นที่อยู่ของสัตว์ มี ๓ คือ ๑. กามภพ ภพของผู้ยังเสวยกามคุณ ได้แก่มนุษย์และสวรรค์ ๖ ชั้น ๒. รูปภพ ภพของผู้เข้าถึงรูปฌาน ๔ ได้แก่พรหมโลก ๑๖ ชั้น ๓. อรูปภพ ได้แก่โลกเป็นที่อยู่ของพรหมไม่มีรูป
๑๒. พระอรหันต์...ได้แก่ พระอริยบุคคลชั้นสูงสุดในพระพุทธศาสนา พระอริยบุคคลมี ๔ คือ ๑. พระโสดาบัน ๒. พระสกทาคามี ๓. พระอนาคามี ๔. พระอรหันต์
๑๓. อาสวะ...ได้แก่ กิเลสที่หมักหมมหรือดองอยู่ในสันดาน ไหลซึมช่านไปย้อมจิต มี ๓ คือ ๑. กามาสวะ อาสวะคือกาม ๒. ภวาสวะ อาสวะคือภพ ๓. อวิชชาสวะ อาสวะคืออวิชชา
๑๔. ตัณหา...ได้แก่ ความทะยานอยาก มี ๓ คือ ๑. กามตัณหา ความทะยานอยากในกาม ๒. ภวตัณหา ความทะยาน

ออยากในภพ (ออยากมืออยากเป็น) ๓. วิภวตัณหา ความ
ทะยานออยากในวิภพ คือออยากไม่เป็นนั่นไม่เป็นนี่

๑๕. จากฎีกามูลสิกขา

๑๖. อุปกิเลส...ได้แก่ โทษเครื่องเศร้าหมอง คือสิ่งที่ทำให้จิต
เศร้าหมอง มี ๑๖ อย่าง คือ ๑. อภิชชาฌาวิสมโลภะ ความ
โลภอยากได้ไม่รู้ว่าอะไรควรไม่ควร ๒. โทสะ ความคิด
ประทุษร้าย ๓. โกรธ ความโกรธ ๔. อุปนาคะ ผูกโกรธ
๕. มกขะ ลบหลู่คุณท่าน ๖. ปลาสะ ตีเสมอ ๗. อิสสา
ริษยา ๘. มัจฉริยะ ตระหนี่ ๙. มายา เจ้าเล่ห์ ๑๐. สาถะเย
โอ้อวด ๑๑. ถัมภะ หัวดี ๑๒. สารัมภะ แข่งดี ๑๓. มานะ
ถือตัว ๑๔. อติมานะ ดูหมิ่นท่าน ๑๕. มทะ มัวเมา ๑๖.
ปมาทะ เล่นเลอ (ประมาท)

๑๗. คำอาราธนาศีล...คือคำขอศีล

คำอาราธนาอุโบสถศีล

มะยัง ภันเต ติสระระณณะ สะหะ อัญญังคะสะ-
มันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระระณณะ สะหะ อัญญังคะสะ-
มันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระระณณะ สะหะ อัญญังคะสะ-
มันนาคะตัง อุโปสะถัง ยาจามะ

คำอาราธนาศีล ๘

มะยัง ภันเต ติสระระณณะ สะหะ อัญญะ สीलานิ
ยาจามะ

ทุดิยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระระณณะ สะหะ อัญจะ สีลานิ

ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต ติสระระณณะ สะหะ อัญจะ สีลานิ

ยาจามะ

๑๘. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๑๐, ๒๐, ๒๓

๑๙. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๐, หน้า ๑๘๒

๒๐. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๐, หน้า ๑๘๐

๒๑. จาตุมหาราช...ได้แก่ ท้าวมหาราชทั้ง ๔ คือ ๑. ท้าว
ธตรฐ จอมคนธรรพ์ ครองทิศตะวันออก ๒. ท้าววิรุพหก
จอมกุ่มภัณฑ์ ครองทิศใต้ ๓. ท้าววิรูปักษ์ จอมนาคร ครอง
ทิศตะวันตก ๔. ท้าวกุเวร หรือท้าวเวสสุวัณ จอมยักษ์
ครองทิศเหนือ

๒๒. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๘, หน้า ๒๔๕

๒๓. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๘, หน้า ๑๖๕

๒๔. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๘, หน้า ๑๘๘

๒๕. จากอรรถกถาธรรมบทภาค ๒

๒๖. จากพระไตรปิฎก เล่ม ๒๐, หน้า ๓๗๑

๒๗. จากอรรถกถาธรรมบทภาค ๖

๒๘. จากอรรถกถาธรรมบทภาค ๓

๒๙. จากหนังสือพระพุทธศาสนาในลังกา โดย จำนง ทอง-
ประเสริฐ

๓๐. จากหนังสือพระพุทธศาสนาในศรีลังกา โดย ชูศักดิ์ ทิพย-
เกษร

๓๑. จากอรรถกถาธรรมบทภาค ๖
๓๒. อธิปไตย...ได้แก่ความเป็นใหญ่ มี ๓ อย่าง ๑. อัตตาธิปไตย ความมีตนเป็นใหญ่ ๒. โลกาธิปไตย ความมีโลกเป็นใหญ่ ๓. ธัมมาธิปไตย ความมีธรรมเป็นใหญ่
๓๓. จากพระไตรปิฎกเล่ม ๒๐ หน้า ๑๘๒
๓๔. พระไตรปิฎกเล่ม ๒๐
๓๕. ฎีกาอุโบสถสูตร
๓๖. ชาตกฏจกถา

คติเตือนใจ

ทรัพย์ของคนคดมีน้อยพลอยได้พึ่ง
เปรียบเหมือนน้ำบ่อปิ้งฟุ้งได้อาศัย
ทรัพย์ของคนชั่วมีมัวมีตระหนี่ใน
คดไม่ได้ดังแม่น้ำมหาสมุทรแสนสุดเค็ม

.....

ก่อนเมฆไม่กินน้ำฝน ดันไม้ไม่กินผลไม้ ฉันทิ
หน้าที่การงานของสัตบุรุษ ย่อมมีไว้เพื่อผู้อื่น ฉันทิ

ของฝากจากวัดป่าชัยรังสี

วัดพัฒนา

วัดพัฒนาในที่นี้ หมายถึง พุทธบริษัทของวัดนั้น ได้รับการพัฒนาทางด้านจิตใจ คือพระภิกษุสงฆ์ภายในวัด ประพฤติมั่นอยู่ในสิกขา ๓ อุบาสกอุบาสิกา ซึ่งเป็นศรัทธาของวัด เข้าวัดพัฒนาจิตใจด้วยการสมาทานรักษาศูโบสถศีลในวันพระ วัดพัฒนาดังกล่าวอาจจัดเป็นประเภทได้ ดังนี้.-

วัดพัฒนา ประเภทยอดเยี่ยม

วัดที่มีพุทธบริษัทอุบาสกอุบาสิกาเข้าวัดพัฒนาจิตใจ ด้วยการสมาทานรักษาศูโบสถศีลในวันพระมีจำนวนครั้งละ ๒๐๐ คนขึ้น

วัดพัฒนา ชั้นที่ ๑

วัดที่มีพุทธบริษัทอุบาสกอุบาสิกาเข้าวัดพัฒนาจิตใจ ด้วยการสมาทานรักษาศูโบสถศีลในวันพระมีจำนวนครั้งละ ๑๐๐-๑๙๙ คน

วัดพัฒนา ชั้นที่ ๒

วัดที่มีพุทธบริษัทอุบาสกอุบาสิกาเข้าวัดพัฒนาจิตใจ ด้วยการสมาทานรักษาศูโบสถศีลในวันพระมีจำนวนครั้งละ ๕๐-๙๙ คน

วัดพัฒนา ชั้นที่ ๓

วัดที่มีพุทธบริษัทอุบาสกอุบาสิกาเข้าวัดพัฒนาจิตใจ ด้วยการสมาทานรักษาศูโบสถศีลในวันพระมีจำนวนครั้งละ ๒๕-๔๙ คน

วัดพัฒนา ชั้นที่ ๔

วัดที่มีพุทธบริษัทอุบาสกอุบาสิกาเข้าวัดพัฒนาจิตใจ ด้วยการสมาทานรักษาศูโบสถศีลในวันพระมีจำนวนครั้งละ ๒๔ คนลงมา

วัดไร้อันดับ

วัดที่ไม่มีพุทธบริษัทเข้าวัดพัฒนาจิตใจ หรือวัดที่ไม่มีกิจกรรมในวันพระ

ภาษีทำวสัักกะจอมเทพ^{๑๕}

จตุรทนต์ ปลายทนต์
ยา จ ปกขสฺส อญฺจมี
ปาฏิหาริยปกขณฺจ
อญฺจกสฺสมากตํ
อุโปสถํ อุปเวสเยย
โยปสฺส มาทิสํ นโร.

นรชนควรเป็นเช่นเรา กौरักษาอุโบสถศีล
ในวันพระ ขึ้น-แรม ๘ ค่ำ ๑๕ ค่ำ แรม ๑๔ ค่ำ
และตลอดปาฏิหาริย์ปักข์ด้วย

พิมพ์ที่ พฤศจิกายนพิมพ์ พุทธศักราช ๒๕๓๕

๑๘๕/๑๐ ลาดพร้าว ๘๗ กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

ព្រះ ឥន្ទ្រ ឆម្រត, ឥន្ទ្រឆម្រត

จารุพรณ วันทนทวี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

ใบสมัครสมาชิกชมรมกลุ่มอุโบสถศีล

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....

เกิดวันเดือนปี..... อยู่บ้านเลขที่.....

ถนน..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด..... รหัส.....

ขอสมัครเป็นสมาชิกชมรมกลุ่มอุโบสถศีล และยินดีปฏิบัติ
ตามระเบียบของชมรม คือ.-

๑. มีศรัทธาเชื่อมั่นในพระปัญญาการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
๒. จะพยายามรักษาอุโบสถศีลทุกวันพระ
๓. เชื่อกรรม เชื่อผลของกรรม
๔. จะไม่แสวงหาบุญนอกพระพุทธศาสนา
๕. จะบำเพ็ญบุญแต่ในพระพุทธศาสนา

(ลงชื่อ)..... ผู้สมัคร

อุบาสก/อุบาสิกา ประจำวัด.....

**ใบแจ้งความจําแนงบริจาคเงิน
สมทบทุนมูลนิธิกลุ่มอุโบสถศีล**

ข้าพเจ้า.....
อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก.....
ซอย..... ถนน.....
ตำบล..... อำเภอ.....
จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์หมายเลข.....

ขอบริจาคเงินสมทบทุนมูลนิธิกลุ่มอุโบสถศีลเป็นเงิน
..... บาท (.....)

(ลงชื่อ).....

วันที่.....

